

ههژمار

85
كولان

سىيلاقت

خودانى ئىمتيازى

محمد محمد محسن

سەرنقىسكار

خالد دېرەشى

xaliddereshi63@yahoo.com

دەستەكا نقىسكاران

عەبدوللا مەشەختى

د. ناشتى عەبدولحەكىم

محمد محمد عەبدوللا ناھىدى

يوسف محمد محمد سەئىد

سەردار ھىتوتى

دەرھىنانا ھونەرى

رىناس حەسەن

renasgurbawi@yahoo.com

چاپخانا رۇكسانا - ھەولير

فوتو: دلوقان عەتەر

موبايلا سەرنقىسكارى: Mobile:0750 464 2107

ئەدرېس: ئامېدىيە - كانيا مالا

E_mail:govarasilav@yahoo.com Tel: ۰۶۲۷۶۳۳۳۶۹

www.amedye.com :سىيلاقت ل سەر تۇرا ئىنتەرنىتى

- ھەر بابەتتى دگەھىتە سىيلاقت. بەھىتە بەلاقتىر. يان نە. بۆ خودانى ناھىتە زفراندن.
- ژبلى ئەو گوتارىت ناقتى سىيلاقت ل سەر ئەم بەرپرسىيار نىنىن ژ ناقتىرۇكا چ گوتار وبابەتت دەئىنە بەلاقتىر

خەباتا دوھی و ئایندەیی کوردستانی دناخەرا ئوپوزسیون و دەسەلاتیدا

هشیار سعید / ماموستای زانکویی

هەمیان ئیک بوویە.

براستی دەلقە نینە ل سەر ئەفان
هەمی شورەشان راوەستین و بەحسی
وان بکەین، بەلێ ب باشی دبینم
ئافرێ بدەمە شورەشا ۲۶ ی گولانا
پیشکەفتنخواز، کوبخوقوتابخانەیهکا
دیار و ئاشکرا بوو ددیروکا هەقچەرخا
مللەتی مەدا ژبەرکو کاودانی وی
سەر دەمی و گفاشتن و کارتیکرنا
بەپێزا ل سەر مللەتی دروست بووی
و دەرئەنجامی پەیمانای خیانەتکارا
جەزائیری و تەمراندنا چریسکا ئومیددا
مللەتی مە ل وی سەر دەمی، کو
مافی ئوتونومی ب چەندین کیماسیان
قە بدەست خوڤە ئینابوو، بەلێ هێزا
مەعنەویا ئەقێ شورەشی ژ وی
کارەساتی مەزنتەر بوو، وشیا ووریەکی
بدەتە پیشمەرگەیی کوردستانی و
خەباتا خو نوی بکەتەقە و دوربین
گەلەک بەپێز و مەزن ل دوژمنی خو
بدەت، کو ب دیتنا من دەسکەفتین
ئەقروکە و ئەف ئیمناهی و ئازادیا
ئەم ئەقروکە تیدا بەرەمی ئەوان
شورەشان بوویە، ودیسان ئەف ئازادیا
هزری و سیاسی و فرەحزی بەرەمی
ئەوان شورەشان بوویە و ل سەر
هەمی خەلکی کوردستانی فەرە ئەقێ
دیروکی ژبیرنەکەت و ل بەری هەمیان
دەسەلات و پاش ئوپوزسیونا سیاسی
یا ئەقروکە ل کوردستانی دروست
بووی، ژبەر هندی هیقییە دیروکا
مە بیستە پالدهری پتر خوماندیکرنا
مە و دیسان ئوپوزسیون ژ ی ب
ئەقێ بەرپرسیایی رابیت نەخاسمە
کو ئەقروکە کارتیکرنا هەریمی و
دەرەکی و گفاشتنێ ناخوویی ل سەر
مە دزورن و بەپێز، ژلایەکی دیکە

ئوپوزسیونا مە ژ ی ل کوردستانی
ئەو سەرپورا کاری ئوپوزسیونی
نینە، لەوا داخوایی دکەین دەشیاری
پاراستنا دەسکەفت و سازین خەلکی
کوردستانی بن، نەخاسمە کو کاری
ئوپوزسیونی ل کوردستانی قەدگەریت
بو دەمەکی نیزیکی، و ب هزرا من
ئەف بیروکە ئەکتیف بوویە و پستی
پروسا ئازادیا عیراقی و نەخاسمە
پاش جودابوونا پارچەیهکی ژ یەکیتی
نیشتمانی کوردستان ب سەرکیشیا
بەریز نەوشیروان مستەفا... و ئەقە
بخو ژ ی کارەکی ساخلمە دەپروسیا
سیاسیدا، نەخاسمە ئەگەر ئارمانج
و کریارین ئوپوزسیونی دنارەستەگری
بن بو باشکرنا ئەدانی دەسەلاتی
و دەهەمان وەختدا دویشچوون و
چاقدیری دەسەلاتی بکەت؟ ئەک
دنارەستەیهکا بەرتەنگا حیزبایەتی،
یان ناوچەیی، یان ژ ی دگونجایی بن
دگەل هەندەک ئەجندەیین هەریمی و
دەرەکی. ئانکو پاراستنا دەسکەفتان
و ئاڤاکرنا سازیان ئەقێ دەسەلات
و ئوپوزسیون و جەماوەری یە.

ئەقروکە ل کوردستانی دگەل
سەرهلدانا شیوازی دەسەلات
— ئوپوزسیون دەپروسیا سیاسیدا،
بێگومان باشی و خرابی یین هەین
و هەکو مە ل سەری بەحس کرین
بکورتی، بەلێ دا پتر روناھیی
بدەین سەر ئەقێ بابەتی پیدقییە
هەندەک هەلوستین هەردوو لایەنان
دیار بکەین و باشتینا وان ژ ی
شیوازی حکومرانی ل کوردستانی و
بابەتی دستوری کوردستانی، هەلبەت
سستەمی حوکمرانی، یان پەرلەمانی

مللەتین دونایی شانازی ب
دیروک و شورەش و هەلکەفت و
سەرکرده و هیمایین خو دەن و ریزی
ل دەسکەفتین خو دگرن و کار دکەن بو
پاراستنا وان دەسکەفتان و ناساندنا
وان ب جیسانی وەکو ناسناما
نەتەوی، بێگومان مللەتی مە خودان
چەندین دەسکەفتە، و چەندین سازین
شەری و یاسایی هاتینە ئاڤاکرن
نەخاسمە پستی سەرهلدانا ۱۹۹۱ ی
و پاش ئازادیا عیراقی ل ۲۰۰۳ ی،
بەلێ فەرە ژبیر نەکەین کو ئەقامە ل
سەری بەحسگری دەرئەنجامی خەباتەکا
دویر و درێژا مللەتی کورد بوویە ب
رێکا پیشمەرگەیی کوردستانی
بەرەمی شورەشین ئیک ل دویف
ئیکین کوردستانی بووینە، بگرە ژ
شورەشین بارزان و کومارا کوردستان
و شورەشا مەزنا ئەیلولی، کو هەر
ئیک ژ ئەفان شورەشان قوتابخانەیهک
بوویە و هەر ئیکێ ئەگەر و کاودانی
تایبەتی خو هەبوویە، بەلێ ئارمانجا

دهمی هاتی گرنگیی ب کهرتی گهشت وگوزاری بدهین

ب/عیماذ مهلا یاسین

کوردستان بخۆ زوربهی جهین وی ب سروشتی خوه، یا خودان دیمه نیین دلقه کهر و شرین وسهرنج راکیشه مینا: کانی و رویار و میرگ و داروباری خه ملی ب هه می ته خلیتین خوڤه، وب چیا ودول ونه لاقه، زیدمباری قی هه میی ژی ههر و مرزه کی گل و گیایی خوه ههیه، کو زورینه یا کارگه هیین دهرمانسازیین پیشکهفتین جیهانی پشت گهرمین سروشتی خوڤه.

بهراوردیه کی بکهین لسه ر پسته دان و رژیانا خه لکی بو جهین گهشتیاری لناف هه ریمی دا ب گشتی ول دهقه رین سه رب نامیدی قه بتایبهت نه مازه گه لیی بالندا و ره شاقه و سه رسنگ و دهقه را بهرواریا بهری گاره ی، لسا لین ههشتیاندا هه تا نوتاندا، و پشتی سه ره لدانی هه تا نوکه دی بومه دیار بیت کو نوکه زور کی متره و پشتگوه هاقیتره، چونکه خه لکه کی زور

باژیتری سته مبولی قه و ژبلی جهین دیتر.

ههروه سا وه لاتی مالیزیا ژی کو خه لکی مه زور قه ستا ویری کره چ وه ک گهشتیار یان قوتابی، کانی نهو چند پیشکهفتینه ژلایی کهرتی گهشتوگوزاری قه، و هه ر بپسته دانا قی کهرتی و بداهاتی وی شیاینه کهرتین دیتن خوه ب و هه راریخن مینا: زانینگه ها و پیشه سازی و کشتوکالی، بهلی بقی فاکته ری

دیسان نه گهر نه م چاخشاننده کی لسه ر چند دهوله تین بیبار بکهین ژسامانی پترولی و گه له ک کانزایین دی یین پر قازانج لسه ر بو وه لاتی وه ک: زیر و نه لماس، مینا وه لاتی تورکیا کو هژمارا وه لاتیین وی تیپه ریه ژ (٧٥) ی، بهلی وه ک حکومت رابوبه بکارا کرنا کهرتی گهشتو گوزاری وه ک قه ره بوکرنه ک بهرام بهر نه بو نا سامانین ناقبری ل وه لاتی خوه، وهه له بت بو خه لکی خوه سه لماند کانی چند سودمه ندن ژداهاتی قی کهرتی، نهوژی لدویف ناماره کا (٢٠١١) سالانه (٥) ملیار دولار بکیماتی بو کهنجینه یا حکومتی دزقریت، نهقه ته نها ژلایی

گوهان تیدا نینه کو گه له ک خه لکی دهقه ری ژبازی هه ژاری و بیکاری ودهینداری قورتال دکر

ناکنجین گوند و کومه لکه هیین سیری و شیلادزی و هیتوت دیره لوکی نه، و نه ف دهقه رین

هه ره شرین شییا خوش گوزاری بو وه لاتیین خوه دابینبکه ت. لی نه گهر نه م بیین

نزیکى کوزمى (٩٥٠) هزار مهليون دولارا ههرىمى قازانج کريه لدویف نامارىن وهزارهتا گهشتوگوزاريا ههرىمى.

بلا بو مه يا خوبايت کو نم گونه بارين بهرامبهه خودى تهعالا و ميژوويى و نهو بهرهبايىن دى دويغمههرا ئين، نهگهه مه گرنگى وبايهه ب قى سامانى رهنگين وب چ بهايان نهئيته كرين ومه خوه لى نهكربيته خودان، نهمازه ب قان دهسكهفتيىن مه نهقرو ههين، كو خوشترين وگونجاترين دهمه بو زهمينهخوشكرنى، نهو زى ب رىيا تهرخانكرنا بهشهكى پترولى بو قى كهرتى ناقبرى بتاييههت، پيخهههت ههدى بو خهلكى جيهانى بسهلميت كو كوردستان لدویف رامانا خوڤه.

وكوبت وئوردنى كو زور قهستا دهقهره ناقبرى دكرن، زىدهبارى نهقپن دهاتنه سيلاقى وئينيشكى وسهرسنگ وسوارهتوكا، كو زور جارا دمانه بى جه زى.

گومان تيىدا نينه كو گهلهك خهلكى دهقهرى ژبازنى ههژارى و بيكارى ودهيندارى قورتال دكر، لى نوكه زى نم دهست پاقيژينى چ زى نهچويه، چونكه دهقهره كوردستانى نهقرو تاكه دهقهره بو سهلماندا تهف گهشتيارين ئيراقى وبيانى كو ئيمناهى وناشتى يا بهرقراره لدهف حكومهت وخهلكى مه، وبهلهگه زى بو قى چهندي پارسال كو زىدهتر ژ (٩٠٠) هزار گهشتياران ژ ئيماراتا وقهتر ولونانى وئهوروپا وهتد.. قهستا كوردستانى كرو، و بو زانين

ناقبرى دهقهنه دناف جوانترين جهين سروشتيدا لسهر ئاستى ههرىمى مينا روبرى كهليا ژگهلى رهشاقه و روبرى شوين ژگهلى بالندا وههردو پيىكهه دههشيىن لدهقهره سيريى وبهرف بارزان ويىخمى دخشيىن.

نهقجا ههه ژبهه قى زينگهها پاقر و تازه، ريقهبههريا گهشتوگوزارى لدهوكى رابو لسالا (١٩٨٨) ب دابهشكرنا پارچين نهردى گهشتيارى نهقى دهقهيته سهه رويى شوين ههتا گهلى بالندا لسهر وان كهسيىن ههزا قهكرنا خوارنگهه وتهزباتى و چايخانا ههه بهرامبهه باجهكا كيم وهك هاندانهك بو خهلكى دهقهرى پيخهههت بهرى گهشتيارين بيانى بكهقهيته دهقهرى مينا عههههين سهوديى

بهره‌ی کوردستانی و رولی وی دخرقه‌کرنا هیزا شورشگیردا

زێره‌خان محهمهد نێروه‌یی

سالا ١٩٨٨ یی بهره‌یا نیشتمانی کوردستان هاته دامه‌زراندن، قتی پینگاڤا دیروکی، هیقی و ئومیدین گه‌لی کوردستانی خورت و بلندکرنا بو چه‌سپاندنا ده‌ستکه‌فتین گه‌ل و پاشه‌روژه‌کا زه‌لال و روناک، بهره‌یا نیشتمانی کوردستانی، سه‌رکردایه‌تی و سه‌ره‌شتیا خه‌بات و تیکوشینا نیشتمانی دکر ژ بوو سه‌رخه‌بوون و نازادیا کوردستانی، قتی بهره‌یی دلگه‌رمی و گه‌رماتیه‌کا خورت و به‌پێز و پر هیقی و ئومید دناڤ دل و ده‌رونی هه‌ر تاکه‌کی کورد دا چه‌سپاند، ژبه‌ر هندی کو ئیکه‌تیا پارت و هیز و ریکه‌ستین کوردستانی ئیکه‌گرتیبوون و ته‌ڤه‌گه‌را نازادیه‌خوازا گه‌لی کوردستانی، به‌ره‌ڤ قوناغه‌کا نوو چوو و پرانییا پارت و هیزین سه‌ره‌کی و بنگه‌هی ل سه‌ر گۆره‌پانا خه‌بات و تیکوشینا کوردایه‌تی، د چوارچوڤی قتی یه‌کگرتنی دا جشیا و هیز و بنه‌ره‌تا خوه‌ ناراسته‌ی نه‌خش و پیلانین داگیرکهرین کوردستانی کر، ئەڤ بهره‌یه شیا هیزا پیتشمه‌رگه‌یی کوردستانی ریک و پیک و سه‌روه‌ر بکه‌ت ل هه‌مبه‌ر هه‌لمه‌ت و هیزین نه‌یاران، ئەڤ بهره‌یا نیشتمانی بو هیقیه‌کا پر مه‌زن بو کوردستانی، ده‌می هیزین

به‌رده‌وامین رژێما که‌ڤه‌په‌رست یا سه‌دام حسین بو سه‌ر خه‌لکی کوردستانی ده‌اتنه‌ کرن، قتی بهره‌یی نیشتمانی، سه‌رکردایه‌تیا بزافا رزگاریا نه‌ته‌وا کورد دکر و هیزا پیتشمه‌رگه‌ی کریار و داستانین دیروکی تومار کرن ل هه‌مبه‌ر هیزین دوژمنان.

پشتی کریارا نه‌نفلان، هیزا پیتشمه‌رگه‌یی کوردستانی هوندی وه‌لاتی قالا نه‌کر ژ خه‌بات و به‌رخه‌دانا نیشتمانی و شیا هیزا پیتشمه‌رگی کوردستانی ل گوره‌پانا خه‌بات و تیکوشینا، به‌رخه‌دانا نیشتمانی بکه‌ن، نه‌هیتلا قادا بزافا کوردایه‌تی قالا بمینیت، بزافا نیشتمانی به‌ره‌ڤ بلندی دچوو، رۆژ بو رۆژ پیتشمه‌چوون ب خوه‌ڤه‌ دیت و ئەڤ پیتشمه‌چوونه بو هیتمای سه‌ره‌کی بو پیتشمه‌چوونا بزافا نیشتمانی و نه‌ته‌وی ل سه‌ر ناستی کوردستانی ب ته‌ڤایی و کارتیکرنا خوه‌ ل سه‌ر ناستی هه‌موو عیراقی کر.

قتی ئیکگرتن و یه‌که‌بوونا پارتین به‌ره‌نگارین کوردستانی و عیراقی گوره‌پانا خه‌باتا نیشتمانی به‌ره‌ڤ ناسویه‌کی پروی هیقی بر و ئومید دا گه‌ل و نه‌ته‌وین سته‌مدید و سته‌مبارین عیراقی، ئەڤ خه‌بات و تیکوشین و بزافا نیشتمانییا کوردستانی، عیراقی به‌ره‌ڤ ناسویه‌کی رون و گه‌ش و بلند دچوو بو پیتشمه‌چوون و وه‌رار و په‌ره‌سه‌ندن و به‌ره‌ڤ سه‌رکه‌فتنا سه‌ردی ل سالا ١٩٩١ یی کو هیزین هه‌ڤه‌یمانان ب سه‌رکردایه‌تیا نه‌میریکا بریار دا بو لیدانا رژێما که‌ڤه‌په‌رست و سته‌مکارا عیراقی، ئەڤ لیدان و دوره‌ دژی رژێما دیکاتوریا سه‌دام حسین بو هاریکار و هاندەر بو راپه‌ربین و سه‌ره‌لدانا کوردستانی و باشوری عیراقی، پرانییا کوردستانی و باشوری عیراقی نازاد و رزگابوون، سه‌ره‌لدانا کوردستانی بو پالدان و هاندانا خه‌لکی بو سه‌رخه‌بوون و نازادیی، بهره‌یا نیشتمانییا کوردستانی، رۆله‌کی سه‌ره‌کی و کاریگه‌ر هه‌بوو بو رزگاری

و نازادیا کوردستانی، د قتی بیافی دا به‌ریزان، سه‌رۆک بارزانی و کاک نه‌وشیروان مسته‌فا ل گه‌ل سه‌رکردین دی یین بهره‌یا کوردستانی، نه‌خشه‌دانهر و پلادانه‌رو دارێڤه‌رین سه‌ره‌لدانی بوون، راسته‌خو و راسته‌ راست سه‌ره‌په‌رشتیا راپه‌ربینی دکر، د قتی بزافا نیشتمانی و گه‌لیری دا، پرانییا خاكا باشوری کوردستانی رزگار بوو و که‌رکوک ژ یی د چوارچوڤی قتی رزگاری و نازادیی بوو.

پشترا به‌ریزان مام جه‌لال و کاک سامی عه‌بدوله‌رحمان ل رۆژئاڤایی کوردستانی ده‌ربازی باشوری کوردستانی بوون و گه‌رماتیه‌کا خورت په‌یدا بوو پشتی ده‌مه‌کی کورت ئویه‌راسیونین هیزین هه‌ڤه‌یمان ب سه‌رۆکاتیا نه‌میریکا راوه‌ستیان، هیزین چه‌کدارین عیراقی ب ناویه‌کی هه‌ڤانه به‌ربوونه گیانی وه‌لاتیان و هیز و په‌لامارین قهرقهری و ژ ناڤه‌رنی نه‌جامدان و که‌ڤه‌نه‌ گیانی گه‌ل و نه‌ته‌وین سته‌مدیده. پشتی چه‌ند هه‌فتیان، کوچا ملیونی به‌ره‌ڤ سنورین باکووری کوردستانی و رۆژه‌ه‌لاتا کوردستانی چوون، و خه‌لکی کوردستانی باوه‌ش و هه‌مبیز کرن، قتی کوچی هه‌ست و ویزدانا جیهانی هه‌ژاند و هه‌ڤه‌یمانان ل گور پیتشینازا سه‌روکی فرهنسی میتران بریار دا بو پاراستنا گه‌لی کوردستانی هیتلا دژی فرین، هیتلا ٣٦، نه‌هیتلان باله‌فر و فروکین رژێما سته‌مکارا به‌عس به‌ره‌ڤ ناسمانی کوردستانی به‌پین و ئەڤ بریاره ژ یی بو هاندەر بو ته‌ناهی و نارامیا وه‌لاتی، پشتی قتی بریار یی خه‌لکی کوچیوی ڤه‌گه‌ریانه‌ گوند و وارین خوه‌ و به‌رده‌وام بوون ل سه‌ر کار و چالاکیین ناکنجیبوونی و بهره‌یا نیشتمانی یا کوردستانی، سه‌ره‌په‌رشتیا ریتشیرنا کاروبارین وه‌لاتی دکر، ئەڤ بهره‌یه نه‌نیا نیشتمانییا کوردستانی بو، نوینه‌ری سه‌رجه‌م خه‌لکی کوردستانی، هه‌موو گه‌ل و نه‌ته‌وین کوردستانی، وه‌ک ریتشیریا کاروبارین وه‌لاتی، نه‌رک و کار بریتشه‌دبرن، وه‌ک نه‌رکه‌کی دیروکی،

کوردستان 5 ژ سهدی ددنگ ئینان، بهلی ژهر ریزا بلند دهر باز نه بوو بو جقاتا نیشتمانی ددنگین همموو لایه نین پشکدار همموو چونه سهر ددنگین پارتی وئیکه تی، هممی کومی سهره هه بوون، بو ههر دو پارتین سهره کی پارتی و ئیکه تی، و کورسیین پهرله مانی ل سهر ههر دوو پارتیان هاتنه پارقه کرن، نیف نیفه، جقاتا نیشتمانی کوردستانی نیف نیفه حکوممه تا کوردستانی نیف نیفه و یهک سان و وه که هه بریقه برنا نهرک و مافان، نهف هه فکیشه به بو بنگه هه سهره کی بو ناکوکی و دوبه ره کی و دژایه تیا ناقه بر لایه نین کوردستانی، ب فی شتوازی و ناوایی پیکه اتی، لاوازی و قالاتی و که لین ئیخستنه ناف ریشه برنا کاروبارتین وهلاتی، نه گهر پارت و لایه نین پشکداری د جقاتا نیشتمانی و حکوممه تا کوردستانی کرمان، دا بیته ریشه بره که ریک و پیک، مروث شیا بیژیت دا کوردستان دناسته کی پیشکه فتی و بهرز و بلند دابیت، ههر دیسان دا بیته پالدر و پینگا فه کا خورت به رهف چه سپاندنا ناشتی و دیموکراسی و نازادی و پیشکه فتننا جفاکی و دابینکرنا مافین چارده نقیس، و دادپه روه ر یا سهردی یا جفاکی، ههر دیسان دا بیته ریکر بو شه ری نافخو و خوه کوژی و براکوژی.

نهجامی فی لاوازی و شاشیی، شه ری براکوژی بهرپا بوو دناقه بر پارتین کوردستانی دا، فی شه ری قالاتی و که لین ئیخستنه دناف جفاکی کوردی دا و گه لی کوردستانی تا نوکه ژی باجا وی ددهت، نهجامی فی شه ری، کوردستانا باشور بو دو ههریم و پارچه و دوو حکوممهت، فی پارچه کرنی زیانه کا مهزن گه هانده وهلاتی و دهستکه فتن وی بین نیشتمانی، پاشی پشتر بزا فتن بهر دوام هاتنه کرن بو بنینکرنا فی ناکوکی و دوبه ره کی و دژایه تی و شیانین نهرینی سهرگرتن و شهر راوه ستیا و دانوستاندن دناقه بر ههر دو پارتین دهسته لاتدار هاتنه کرن، رهوش به رهف پهرا فتن نارامیی و تهناهی و هه داریی چون، و بهر تزان سه روک بارزانی و تالمبانی ریکه فتن داوی ب هممی دوبه ره کی و ناکوکیان بهییت، نهف پینگا فه دل و دهرونی گه لی کوردستانی نارام و تهنا و شاد و بهخته وه و ناسوده کر.

سهر بنه مایین دیموکراتی، چونکه پارت و هیز و ریکه خستین بچووک نکارن فی ریزا بلند وه برگرن، نهف ریزه ناسته ننگ بوو بو دهر باز بوونی، دانوستاندن ل سهر هاتنه کرن، لی بهلی مخابن فی بزا فتن سهر نه گرت، پارتی دیموکراتی کوردستان، ئیکه تی نیشتمانی کوردستان پیداکیری ل سهر ریزه یا ههفت سهدی کر، پارت و هیز و لایه نین دی، نه دامین بهر یا کوردستانی پارتی گه لی دیموکراتی کوردستان، پاسوک، سوسیالست و زهحه تکیش، پارتی کومونیستا عیراقی، فان پارتان ههز دکر ریزه نزم بیت، نه بلند ههر لایه کی چه ند ریزه ئینا، ل دو یف ریزه، چه ند ریزه یهک ئینا ل دو یف وی ریزه بچیت بو جقاتا نیشتمانی کوردستانی، نهف شتوازه هه ژیرین شتویه بو چه سپاندنا هه لبرارتنا دیموکراتی و نازاد و سهره خو، ریزا ۱٪، ۲٪، ۳٪ و ۴٪ گونجاوتره بو په ره سه ندن و نازادی و دیموکراسیا نیشتمانی، پیدقیبوو ههر دو پارتین سهره کی پیداکیری ل سهر ریزا ههفت ژ سهدی نه کرنا، چونکه ریزه کا ئیکجار بلند بوو، فی ریزه زبان گه هانده کر یارا هه لبرارتنان، کو پرؤسا سیاسی و دیموکراسی خاله کا گرنگ و ژیان یه بو ههر گه ل و نه ته وه کی، نه خامه بو گه لی کوردستانی، چونکه پرؤسه کا نوو بوو د ژیان گه ل و وهلاتی مه دا، کو نهو گه ل و نه ته وه به رهف بنه ما و ژیانه کا ژیری بچیت.

بو هه لبرارتین جقاتا نیشتمانی کوردستانی، نهف پینگا فه پیناژوویه کا نوو بوو د نافا جفاکا کوردی دا، چونکه گه لی کوردستانی و ههر تاکه کی جفاکا کوردستانی ب ناوایه کی نازاد و دیموکرات به رهف بنگه هین هه لبرارتنان چون، ددنگی خوه دانه نوینه رین خوه بین قیاین، بهلی براستی ریزا هاتیه دیار کرن بو هه لبرارتنان ریزه کا ئیکجار بلند بوو و بهر و فازی کر یار و پرؤسا نازادی و دیموکراسی بو هه موو پارتی و ریکه خستن و هیز و لایه نین پشکدار بووی ده لبرارتنان دا، ههر ئیکه سهنگ و قهباری خوه ددنگ ئینان، بهلی ریزا ههفت سهدی نه شیان بین ژهر هندی نه شیان بچنه جقاتا نیشتمانی کوردستانی، بزا فا ئیسلامیا

سهره رای کیماسیان تا رادیه کی باش شیان کاروبارتین وهلاتی، بریقه بهت و بو هیفی و ئومیدا خه لکی، ژهندهک لاقه فی بهر یا نیشتمانی کیماسی هه بوون، وهک تشت و که رهسته به رهف دهرقهی سنوری باشوری کوردستانی کرن، هندهک ناقاهی هه بوون پیدقی بوون بهینه پاراستن، ههر دیسان گه لهک که رهسته و که ل و په لین هندهک کارخانه و کومپانیا برنه دهرقهی توخیبی، فی پینگا فی زبان گه هانده دهستکه فتن گه لی کوردستانی، کو پیدقیبوو سهر کرایه تیا رامیاری یا بهر یا نیشتمانی نه هیلابان نهف چه نده دروست بیا.

بهر یا کوردستانی یا بهر دهوام بوو ل سهر نهرک و چالاکیین خوه بو چه سپاندنا بنه مایین نیشتمانی بو سهره خو و نازادی و سهره بریا نیشتمانی، سهر کر دایه تیا رامیاری بهر یا کوردستانی کومبوون و بهر یز سه روک مه سهود بارزانی پیشنیاز کر کو قوناغا شورهش و چیا دهر باز بوون و به رهف قوناغا بریقه برنا کاروبارتین باژیرفانیان و شارستانی چون، شورهش و سهر کر دایه تیا رامیاری بهر یا کوردستانی کار و نهرک و خه بات گه هانده فی ناستی نوکه، پیدقیه نهف خه بات و تیکوشینا نیشتمانی ب ناوایه کی دام و دهزگه و باژیرفانی بریقه بههین بو ناسته کی بلندی باژیرفانی، گرنه نهف خوه به رهف بکهین، بو قوناغه کا نوو یا ژیان، قوناغا هه لبرارتنا، ب فی ریکه وهلاتیین کوردستانی نوونه رین خوه ب هه لبرارتین و دیار بکهین بو جقاتا نیشتمانی کوردستانی، سهر کر دایه تیا رامیاری، بهر یا نیشتمانی کوردستانی رازیبوو ل سهر پیشنیازا سه روک بارزانی، همموو پارت و لایه نین نه دام ل ناف بهر یا نیشتمانی کوردستانی بهخته وهر بوون ب فی پیشنیازی، لی بهلی جقین بو شتوازی هه لبرارتنان هاتنه کرن، هه لبرارتن ب چ ناوا بیت، باز نه بی یان ریزه بی بیت، چ شتوازی بیت، گه لهک دانوستاندن ل سهر فی مزاری چیبوون، بهلی مخابن دیار کرنا ریزه ههفت سهدی گه لهکا بلند بوو، نهف ریزه یه قهباری خو ناگونجیت ل

دیروکا ههلبژارتنا ل جیهانی

ئهوژی کو مافی دهنگدان و مافی خو ههلبژارتنی ههبوویه، لی بو ژنی ل دهست پیکتی چ ماف نهبوون، نهدهنگدان ونه خو بهربژارکرن، وههروهسا سهبارهت زهلامان سهح دکره کارو مال وسامانی وی دناڤ جفاکی دا وسیستهمی ئیکتی پشت بهستی یا ل سهر دهنگدانا گشتی کری، سیستهمی فرهنسی بوو دانپیدان کری کو سیستهمهکی نشیمانی یه و مافین دهنگدهری نه ناسی کرن ب مولکیهت وجهی وی دناڤ جفاکی دا. ل ئنگلتهرا ب ئیمزایا ماغنا کارتا شرعیهتا مهزن دامهزراند ل سالا ۱۲۱۵ کهڤنترین پهلهمانی نوینهراهتی گشتی دامهزراند کو پیک دهات

سهردهمی دا دانپیدان ب دهنگدانا گشتی دهیته کرن ژلایی کومهلا نیڤدهولی ڤه کو مافهکی رهوایی جیهانی یه بو سهرجهم مللهتانه و سهرهرای کو تا نوکه هندهک مللهت ل جیهانی ههنه و نه گههشتینه ڤی باوهری، رامانا دهنگدانا گشتی، ئانکو نهبوونا ئاستهنگین مهزن دپروسا ههلبژارتنان دا یین گرتدای وهلاتی و ژبوو بهریاکرن و پهیدا کرنا ڤی پروسی ڤه، هندهک وهلات دهنگدانی دکه نه ئهکرهکی نهتهوی و کریارا دهنگدان وههلبژارتنا گشتی ب یهک جار نه پهیدا بویه، بهلکو ب کریارهکی کو بدریژیا چهرخان پیشکهفتی یه و بهلکو بو زهلامان دوو خوشی تیدا بون،

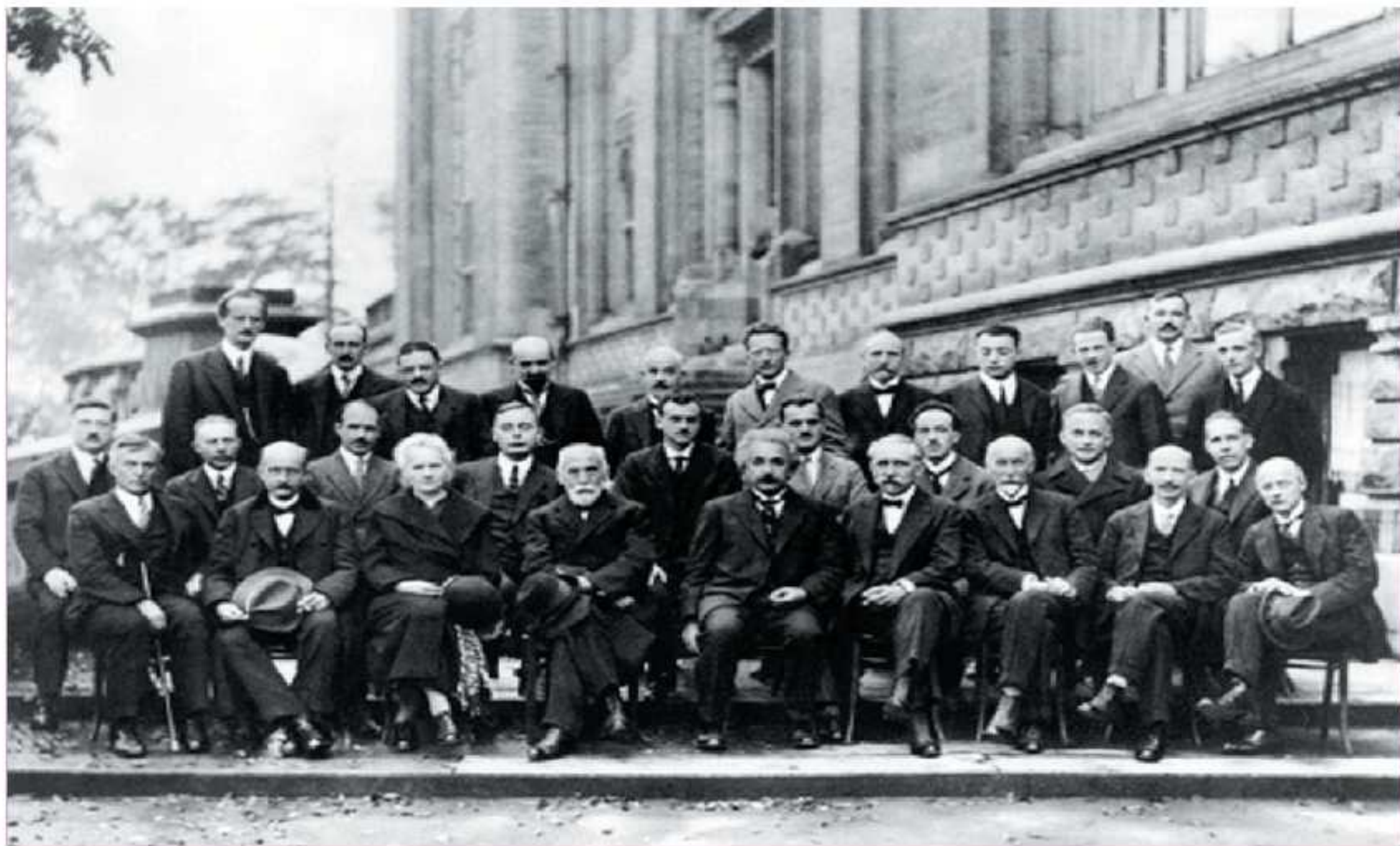

خالد ئەحمەد بادی

ههه تشتهکی دههسوونی دا دیروکا خو ههیه و سیستهمی ههلبژارتنا ژنی دههسوونی دا یا پروی خهبات و بهرخودانه و دهیته ههژمارتن کهڤنترین سیستهم کو هاتیه بجهکرن ل وهلاتین جیهانی و لناڤ کومهلگهه و مللهتان دا بهربهلاڤ بوویه کو تیدا کومهلگههین مروڤان شیایینه خو ژبن دهستههلاتین دکتاتور و زورداران دا قورتال بکن و ژیانهکا نوی پهیدا بکن. ل ڤیره مه دڤیت ئاڤری ب میژویا ههلبژارتنا بدهین، لی گهلهک بوچونین جودا جودا ههنه، پروسا ههلبژارتنا نامرازهک بوو دکهڤندا کو پشت بهستی یا خو ددا سهه ل وهلاتین جیهانی و بتاییهت ل نهسینا و یونان و روما، لی رهین ڤی کاری دزڤرن دجیهانا ههڤههههخ دا بوو پهیدا بوونا وئ یا هیدی هیدی و پهیدا بوونا حکوماتین نوینهراهتی ل ئهوروپا و ئهمریکا ول ڤی

سالا ۱۸۷۰ی دا ومافی دهنگدانی دا ههمی زهلامان، زیدهباری رهگهزو شیوی وان دماوی نوت سالان دا رهگهزی رهش دنههامهتین رهگهزیهرستی دا دژیان. ئەو وهلاتین مافی دهنگدانی دایه ژنی ل سریلانکا ل سالا ۱۹۳۱ ول فلپین ل سالا ۱۹۳۲ ول فرهنسا ل سالا ۱۹۴۶ ول سویسرا ل سالا ۱۹۷۱ و سوریا ل سالا ۱۹۴۹ ولبنان ۱۹۵۲ ول مصری ل ۱۹۵۶ وتونس ل ۱۹۵۹ وموریتانیا ل ۱۹۶۱ وجزائیر ل ۱۹۶۲ ومهغرب ل ۱۹۶۳ و لیبیا وسودان ل ۱۹۶۴ ول یهمهن ل سالا ۱۹۶۷ ول بهحرین ل ۱۹۷۳ وئوردنی ل ۱۹۷۴ ول وهلاتی کویت ل سالا ۲۰۰۵ .

ژیدەر:

- موسوعه عالم السیاسه الجزو

السادس .

- مالپهرین ئینترنییتی .

شلن یان پاوهندا کیتر نهبیت. ل سالا ۱۹۱۸ مافی دهنگدانی هاتنه داناندن بی مهرج دهنگی خو بدهن وهروهسا ماف بوو ژنان ژنی هاته دان، لی ل ژیی ۳۰ی سالی هاته دان کو دهنگی بدت وئف مافی دایه زهلام وژنان بتنی وهکی دیاریهک وخیرهکی بوو دایه وانان، چونکه وی خهکی گهلهک زهحمهت وماندووون ل جهنگا جیهانی یا ئیکی دیتبوون وئو قوربانیتین داین وبتنی ل سالا ۱۹۲۸ زهلام وژن وهکهف بوون بوو دهنگدانی ل ئنگلتهرا .نموونی ئەمریکی بی هلبژارتن ودهنگدانی دهیتنه هژمارتن کو ئیک ژیهکهمین ودموکراسیتین نوینهراتی ل جیهانی وئهمریکا سهربلندی و خوشیی دبت ب دیروکا دریز یا هلبژارتین نازادانه یین دهستهلاتی جی بهجی کرن ویاسادانانی. ودراستقهکرنا ۱۵ی دا یا دهستوری ئەمریکا ل

ژ جقاتهکا لوردا و جقاتا گستی وماغنا کارتا دهستهلاتداریت شاهی دهست نیشان کرن وناقری ب وی چندی دا کو شاه وشاهژن ژنی دکهفنه دبن دهستهلات ویاسایی دا. ل دو ماهیکا چهرخی ۱۳ ی کومهلهک پهیدا بوو ژنونهرتین توژتین بلند ونزم وئو کومهلهیا نوینهرایهتی هاته دابهش کرن ل دهمی دهستهلاتی شاه ئیدواردی سی یی کو دهستهلات کری ل چهرخی ۱۴ ی وناقی وی جقاتی بوو جقاتا لوردا ودهستهلاتی ههریما دهکهفت وههریما بنگههین خو یین هلبژارتن ودهنگدانی داناندن وبتنی بو نوینهرتین پیگهههستی، نانکو یین زهلامان بتنی ول سالا ۱۴۳۰ی پهرلهمانی مهرجهک دانا کو بی دهنگی بدت پیدقی یه پارچهکا ئهردی، یان کهلوپهلهک ههبت کول بن باجا وانان دابیت و ژ ۴۰ چل

ژ شوینه وارین دهقرا نامیدیج..

که لیک

پشکا سجا یجا

جهمیل شیلازی

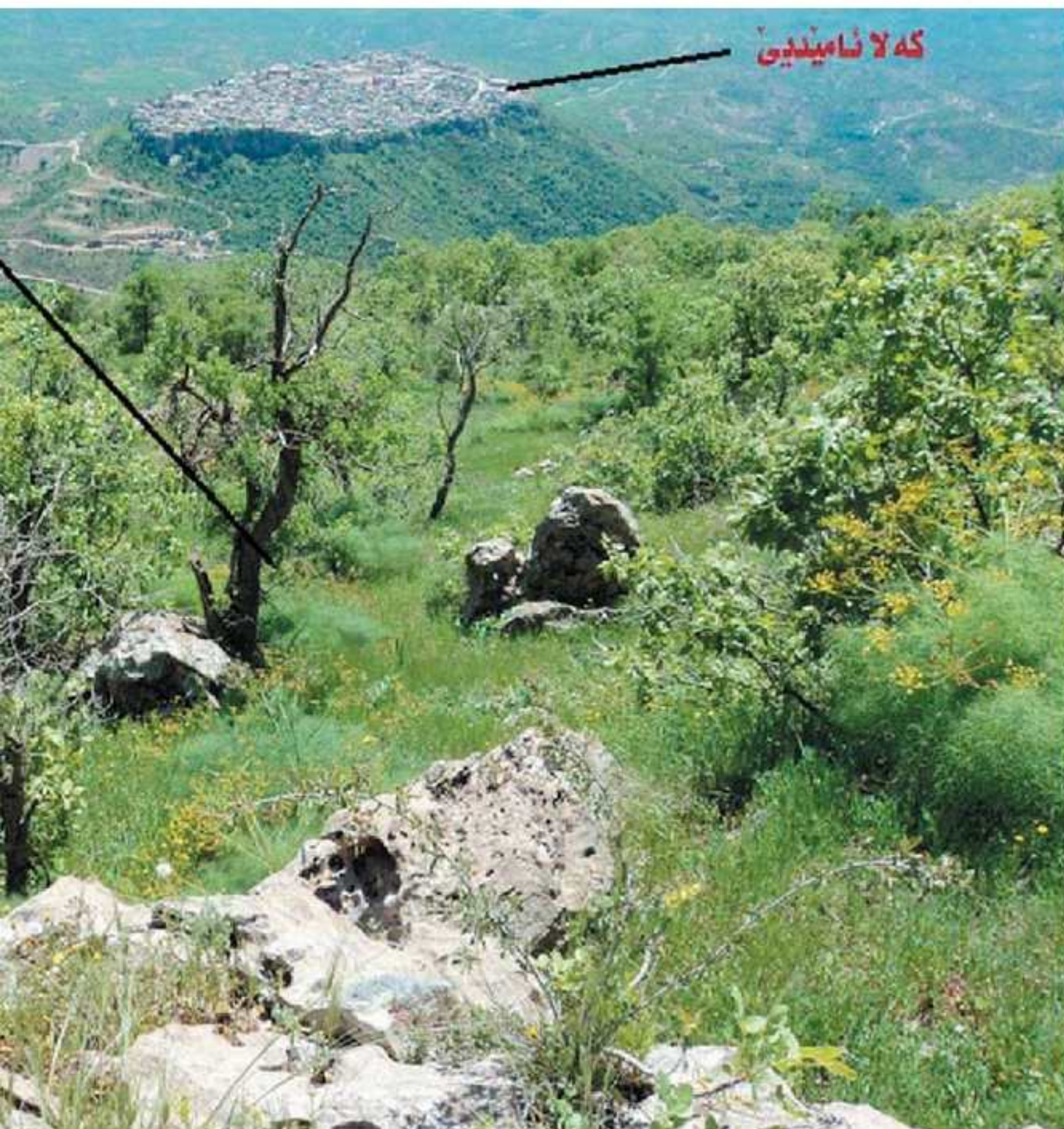
که لین (ناشهوا و نامیدیکا خراب و ناشب)، سئ که لن سهر ب میرگهها بهدینان قه، تا نوکه ژ لایئ قه کۆله ران قه شیلیاتیهک تیدا ههیه، ههر وهکو (د. کرغان نامیدی) ژی دبیریت: (براستی بابه تین ل سهر نامیدی چهرخین ناخین دا پتر پیدقی قه کۆلین و لیگه ریانیتنه چنکو تا نهو نالوزیهک و بهرزهبونهکا بهرچاڤ یا هه ی د دهستنیسانکرنا جهی دورست یئ که لها بناقی ناشب، یاقوتی و هندهک وهلات ناس و جوگرافیین دی دایه نیاسین، چنکو مه سئ بیردۆزی ل سهر جهی خویاکری هه نه، ئیک ناشهوا، دوو نامیدیکا خراب ل ناچهرا قهدشی و سهرسنکی، و بیردوزا سیئ نه قهیه، هه بونا که لهه کئی بهرامبه ر نامیدی ل چیا یئ ل هنداق گه لیبی سیلاقی (مزیرکا) کو ب ناقی که لیک دهیتته نیاسین بچویک کرنا که له یئ... (۱).

د پهرتووکا (معجم البلدان) دا هاتیه: (ناشب: نهو ژ که لین هه کاریا یه ل باژترین مویسل، زهنگی نهو خرابکریه و ل شوینا وئ نامیدی نهو اب رهخ و یقه ئافاکریه ب ناقی وی هاتیه ناقرن... (۲). و (محمد علی عونی) دبیریت: (که لا ناشب ژ مهزنتین که لین هه کاریا یه، پارتین کوردین هه کای و خه لکی وئ ل ویری بوو، و پشتی (عمادالدین زنگی) قه کری نهوی خرابکر و ل شوینا وئ که لا ب ناقی (نامیدی) ل شوینی ئافاکر، نهو دزقریته ناسناقی وی، نهو نوکه یا ئافاکریه و که لا ناشب یا

کافله... (۳).

ههر دوو ماموستا (حمدی عبدالمجید السلفی و عبدالکریم فندی) د پهرتووکا (العمادیه فی مختلف العصور) دا یا (عباس عزاوی) (ناشب و نامیدیکا خراب) ب ئیک که ل قه له م دهن (۴)، و ل جههک دی ماموستا (حمدی عبدالمجید السلفی) وه سا ددهته خویاکرن کو که لهک

ل ناشهوا ههیه (۵).. و (مه لا نه نوهر مایی) که لا ناشب ب (ناشهوا) ل قه له م ددهت و (نامیدیکا خراب) نهو دکه قیته رۆژهه لاتئ هاقینگهها سهرسنکی ل قه له م ددهت (۶).. و (دهرویش هرۆزی) د پهرتووکا (بلاد هکاری) دا (ناشب) ههر ب (نامیدیکا خراب) ل قه له م ددهت (۷)، و پاشی د کۆقارا (دهۆک)

که لا نامیدی

بانیی، بشپوهی لاکتشیهیی هاتیه کولان، ژهر کو ناخ کهفتیه فئی برکی تهئی کویراتیبا وی دناقههرا (۱۸۰سم تا ۲۷۰سم) دیاره، و دارهکا دینداری تیدا شوین بوویه، فرهی (تیرئ) وی (۲۶۰سم × ۳۶۰سم)، د نیقهکا فئی برکی دا تیکهک تی ههیه لهوما گومان تیدا ههیه ب دهست هاتیبته چیکرن، چونکه نهگه نهف برکه هاتیبته بکارئینان بو عومبارکنا ئافئی دا وی تیکئی ب کسلئی گرن، دا ئافئی خوئی گرتبایه (ههر چهنده ل دویف گوتنا کو دوو برکین ئافئی لی ههنه، بهلی هندی نهز لیگهیرام تهئی من برکه لی دیت).

و ژ بلی فئی برکی هیچ شوینهوارهکی دی لسهر فئی کهلیکی دیار نینه، نه شوینهوارین دیوارهکی یان هندهک بهرین تراشتی (ب رووی)، نهژی کو مروث ههست پی بکهت کو وهختهکی هاتیبته بکارئینان وهک کهل.

پهیسک (درج):

وهکی مه بهری نوکه ژئی نامازه پی کری، باشوئی روزههلاتئی فئی کهلیکی تهئی ریکهک دچیتئی، کول گلهک جهان ب بهران شویرهکریه، داکو بشیپن هاتن و چوونئی لی بکن، و تهئی نهف ریکه دچیته فئی کهلیکی..

ههر چهنده وهکی دهیته فهگیران ئاف ژ سهرئ نامیدیئ فه ب ریکا (گوسکان) کریه سولینه و نینایه فئی کهلیکی، بهلی مه چو پاشمایین وان نه دیتن ل ویری.

ژتدر و دههمن:

(۱) د. کرغان نامیدی، نامیدیئ د ستراتیزیا دهوله تا زنگی دا (۲۱مش - ۱۱۲۶/۶۳۱ - ۱۲۲۳ز) چهند تیبنیه کین میژوویی، کوفارا (هیزل)، ژماره (۱۳)، هاتینا - ۲۰۰۹، بهرپر ۵۲.

(۲) یاقوت الحموی، معجم البلدان، ج ۲، ص ۵۵.

(۳) محمد امین زکی بهگ، خلاصه تاریخ الكرد و کردستان، ترجمه محمد علی عونئی، گ ۲، ۱۹۶۱، ص ۱۴۲ - ۱۴۴.

(۴) بنیره: عباس العزازی، العمادیه فی مختلف العصور، تحقیق:

ب دریزی نهف بابهته د پهرتووکا خودا بهحسریه، بهلی دیسان دئ دهرگه مینیهته فهکری بو فهکولهران باشتر لسهر فئی بابهته فهکولینان بکن ژ بو گههشتنا نهجامین گومان بر تر، تهئی دئ د فئی بابهته دا بهحسری وان شوینهواران کهین نهوین ل (کهلیک) ئ هین، کول روزه چارشه مبی ریکهفتی (۲۰۱۳/۵/۱) ئ مه سهره دانهک مهیدانی بریه وی کهلیکی، و نهفه هندهک زانیاری نه لسهر وی کهلیکی.

جوگرافیا کهلیکی..

دکهفیته باکوئی باژیری نامیدیئ ب دویراتیا (۱۵۰۰م) د کهفیته سهرئ وی چیاپی ل هندائی هاتینگهها سلاقی، کو یهک ژ چیاپین زنجیرا چیاپین مهتینایه، دکهفیته دناقههرا گهلیی مزویرکا و گهلیی سنجی دا، روزههلاتئی گهلیی مزویرکا و روزههلاتئی گهلیی سنجی.

جهن کهلیکی..

نهف کهلیکه کهفیته سهر سهرئ بانیهکا راست و پهجن، لهوما ب (بانی) ژئی دهیته ئاقرن رووبهری کهلیک لسهر هاتیه ئاقرن، رووبهرهکی زور بهرفرهه، و نهف جهه ههمی ب کهفیهکی خورستی (سرؤشتی) یی شویرهکری و ناسییه (ئانکو چو شویره بو نههاتینه ئاقرن)، بهلکو تهئی یهک ریک دچیته فئی کهلیکی ژ لایی باشوئی روزههلاتئی فه، کو پرانیا ریکا وی ب بهران شویرهکریه، دا بشیپن لهاتن و چوونئی لی بکن، چونکه جههکی ناسییه.

شوینهوارین کهلیکی..

ههر چهنده ل دویف وان ژتدرین کهفین بهحسری (ئاشب) کرین، هند شوینهوار ل وی کهلیکی نینن کو مروث بیتیت نهف کهلا (ئاشب)، چونکو تهئی ل جهی وی کهلیکی تهئی (صهریج) سیرجهکا ئافئی ههیه کو د کهفیری هاتیه کولان (ههر چهنده بو من گومان چیبویه کو نهف سیرجه ژئی ب دهست هاتیبته کولان، چنکو چو نیشانین دهستکاریئ تیدا دیار نینن)..

سیرجا (صهریج)، برکا ئافئی:

نهف برکه دکهفیته روزههلاتئی فئی

دا، جارهکا دی دیتنن خو دگوهیت و (ئاشب و ئاشهوا) ب نیک کهل ل قهلم ددهت (۸).. ههر وهسا بوچوونین مهژی بو وی چهندی د چن کو (نامیدیکا خراب و ئاشب) نیک کهل بیت (۹).. ههر دیسان (د. عبدالله خورشید قادر ئالهی) ژئی (ئاشب و ئاشهوا) ب نیک کهل ل قهلم ددهتن و (نامیدیکا خراب) ژئی نهوا دکهفیته روزههلاتئی هاتینگهها سهرسکی ل قهلم ددهت (۱۰).. و (کاوه فریق احمد شاولی نامیدی) ژئی بو هندی دچیت کو (کهلا ئاشب) نهوا ل دهههرا ئاشهوا یه (۱۱).. و (محمد عبدالله نامیدی) ل دویف گوتنا (یاقوت حموی) بو وی چهندی دچیت کو (ئاشب) نهو کهله نهوا دکهفیته هندائی سیلاقی و ب (کهلیک) دهیته ناسین (۱۲).. سهرهراپی وی چهندی مه

شیلازی، کۆقارا (قەژین) ژمارە (۲۷)،
بەهارا (۲۰۰۲) بەرپەر ۹۶ - ۱۰۵ و
پەرتووگا: چەند بەرپەرەک قەشارتی ژ
دیرۆکا دەقەری، چاپا ئیکتی، چاپخانا
هاوار، دەوک - ۲۰۱۳، بەرپەر ۷ - ۴۸.

(۱۰) بنیرە: عبدالله خورشید قادر
ئالە، العمائر الاسلامیه فی العمادیه
ونواحیها، حتی نهایه القرن الینی العشر
الهجری/ الیامن عشر المیلادی، گ، ۱،
مگبعه الروجه، أسگنبول - ۲۰۱۲،
ص ۱۴۵.

(۱۱) بنیرە: کاوه فریق أحمد شاوہلی
نامیدی، اماره بادینان، مگبعه خبات،
دھوک - ۲۰۰۰، ص ۲۶.

(۱۲) د دان ستاندنەکی دا
لسەر کەلیکی و ئاشب، ل ریکەفتی
(۲۰۱۳/۵/۶) ل پەرتووگا خانا جزیری ل
دھوکتی.

۱۹۹۹، ص ۴۳.

(۷) بنیرە: د. درویش یوسف حسن
هرۆری، بلاد هکاری، مگبعه وزاره
التربیه، أربیل - ۲۰۰۵، ص ۵۲.

(۸) بنیرە: د. درویش یوسف هرۆری
و ششان شکری هرۆری، کۆقارا (دھوک)
ژماره (۲۹)، کانوینا ئیکتی، ۲۰۰۰،
بەرپەر ۲۹ - ۳۰.

(۹) بنیرە: جەمیل محەمەد

حمدی عبدالمجید السلفی و عبدالکریم
فندی، مگبعه وزاره الیقافه، أربیل -
۱۹۹۸، ص ۱۲.

(۵) بنیرە: حمدی عبدالمجید
السلفی، زنجیرا میژوویا مللەتی خۆ
ناس بکە، رۆژناما (بزاڤ)، هژمار (۳۳)
ریکەفتی ۱۹۹۰/۱/۲.

(۶) أنور مایسی، ألاکراد فی
بەدینان، گ، ۲، مگبعه خبات، دھوک -

خودا د. ههوار وهها گوت: "لی نهگه مه بقیت باس ژ پلانتین دوم کورت بکهین وهک پیتنگاقتین تورکیا بو چونه ناڤ ئیکهتیا نهوورپا کو نهو ژى خود قان خالان دا دبینن، پیکهاتی جفاکی یی قان ههردو نالیان وهک ئیک نینه نهو ژى ژ لایئ نایینی، جفاکی، کلتووری، زمانی و دیروکی فه ژ بهر قی چهندییه کو هندهک ناستهنگ بو تورکیا چیدبن داکوب هیسانی نهکه قیته ناڤا ئیکهتیا نهوورپا".

نوکه ژى تورکیا نهیا بهر ههقه و ناهیلین ژى چ نهزمونهک ل کوردستانی سهبرگیت

سیلاف: پهیوهندی وهلاتین ههقسى و جیران دگهل کوردستانی و دقئ قوناغی دا د چ ناستاندایه؟

تاییه تمه ندی زانستی پهیوهندیین نیڤ دهولهتی کو د ههمان دهم دا ههگرئ دوو نامین ماستهردی و نامهکا دکتوراییه ل سهر دوزا کورد ب قی ئاواى دهیته ناخفتنی و دبیریت: "ژ بهر کو کوردستان یا هاتیه پارقه کرن و پارچه کرن ل سهر چوار وهلاتان و نهڤ وهلاتین ههنی ژ ههردو نهزمونهکا سیاسی ل کوردستانی دترسن لهورا تا نوکه ژى تورکیا نهیا بهر ههقه و ناهیلین ژى چ نهزمونهک ل کوردستانی سهبرگیت ژ بهر کو گهلهک کورد ل وی وهلاتی ههنه و خودان رول و پیکههن و گهلهک ژى د نهکتیفن و نهو ژى دئ پتر بهرهڤ وی چهندی گاقان هاڤیژن کو مافین خو یین سیاسی بدهستقه بینن". ههروهسا د. ههوار ب قی ئاواى گوتنا خو بهردهوام دکهتن و دبیریت: (واته ب کورتی ههموو دهولهتان نهڤ ترسه یا ل نیک ههی و نهگه سهحکهینه کوردستانی و پشتی شهردی جیهانی یی ئیک قان دهولهتان پتر ل دژى

بهر ژوهندیین کوردان ههقهیمانی یین چیکری ههردو چهند د ناڤ خودا ژى ئیک نهبن. لی ژ نالیهکی دیتره نهگهرد ئهم باس ژ پهیوهندی دناڤهرا ههردو وهلاتین ئیران و فهنزویلا بکهین دئ بینین کو رییا د ناڤهرا قان ههردو وهلاتاندا گهلهکا دویره و ههرد ئیک یا کهفتیه کیشوهردکی، بهس ههقهیمانی قان ههردووکان ل سهر دوو فاکتهران یا هاتیه ناڤا کرن کو ئیک ژ وان یا نایینی یه و یادیتر ژى ژ بوی دژاتیکرنا نهمریکایه).

سیلاف: ب دروستی کوردستان کهنگی شیایه دهرگهه پهیوهندیان دناڤهرا خو و وهلاتین جیهانی دا فهکته؟

ماموستایی زانینگهها دهوکی ب قی ئاواى هاته ناخفتنی و گوت: (نهگهرد باس ژ پهیوهندیین نیڤ دهولهتی بکهین دئ بینین کو تا نهڤروکه کوردستان دهولهتهکا قانونی یا نیڤ دهولهتی نینه بهس ب تهرزهکی فهردی نهڤ نونهرتیین کوردستانی یین ل دهرفه کو ب شپوهکی فهردی سهردهردی دگهل دا دهیته کرن پشتی سال ۱۹۹۱ یا هاتیه دهستپیکرن، نهو ژى پشتی بریارا ۶۸۸ یا دژه فرینئ و نهو کاودانئ کو بو کوردان دروست بووی داکو ژ بوی خو کیانهکی سیاسی یی سهبرهخوو ناڤا بکهن لی شهردی نافخو بو نهگهرد کو ناڤابوونا دهولهتا کوردی ۲۵ بو ۳۰ سالان بهیته پاش ئیخستن).

سیلاف: واته شهردی نافخو گهلهکی ب باندوور بوو ل سهر ناڤابوونا دهولهتا کوردستانی؟

د. ههوار خهلیل دبیریت: "لگور هزارا پروفیسور (عهباس وهلی) کو کهساتیهکی ههرد بناڤ و دهنگه ل سهر ناستی نیڤ دهولهتی د فهلسهفا سیاسی دا و وهک نهو دبیریت: هندهک بهلگه نامین نیڤ دهولهتی یین هاتینه

فهدیتن کو نهو شهردی نافخو یی ل کوردستانی و شهردی ل دهڤهردی پهیدا بوی بونه نهگهردی وی چهندی کو پروسا دهولهتبوونا کوردستانی بو دهمی ۲۵ تا ۳۰ سالان فهکیشیت. لی نابیت زیده قی شهردی مهزن بکهین ژى چونکی ل پتریا دهولهتین جیهانی نهڤ ئیکه چیبویه و ل سال ۱۸۶۱ ل نهمریکا شهردی نافخو چیبوو و باندورا وی بو دهمی ۳۰ سالان ل سهر قی وهلاتی ما".

نهدیره کو نهڤ سیسته می حکومران ل ئیرانی ئیدی د ناڤ خودا بهیته گوهرین نهک ب رییهکا سهربازی

سیلاف: باشه پشتی شهردی نافخو و وان نهجامین گهلهک خراب ئایا هیدی هیدی بنه مایین دهولهتبوونئ ل کوردستانی جهین خو دگرن؟ سهروکی پشکا زانستین رامیاری و جفاکی یی زانینگهها دهوکی د. ههوار خهلیل گوت: (نهز گهلهکی گهش بینم چونکی پشتی سال ۲۰۰۳ ئ و تا نوکه نیزیکبونهکا باش یا ههی دناڤهرا ههردو پارتین دهستهلاتدار ل کوردستانی و ههموو تهڤگرین جدا جدا د پروسین نیشتمانی دا بویه نهگهردی وی چهندی کو نهز بیژم نهو یین شیاین سیادا تهرا بوی دروست بکهین واته نهو شیاینه هیزا ئابووری دروست بکهین) ههروهسا ناڤهاتی د پشکهکا دیترا یا گوتنا خودا دبیریت: "کوردستان یا بهرهڤ ئوتونومییا سهبرهخویا ئابووری فه دچیت" و ب قی رهنگی ددومینیت: (پروسا وهبهرتانینئ یا ل کوردستانی بویه نهگهردی هندی کو نهمین بهرهڤ ئوتونومییا سهبرهخویا ئابووری فه دچین کو نهڤه ژى خالهکا ههرد بهیزا پروسا سیادا نیڤ دهولهتییه کو نهڤه ژى دهیته وی رامانی نهگهرد ته ئابووردهکی بهیز ههبت ل وی دهمی تو دشتی لهشکرهکی بهیز ناڤا بکهی و د ههمان دهم دا دئ شتی دیپلوماتان

سالتین دیتر ژى پیکهاتى جفاکى یى تورکیا نهیى نامادهیه ماددا ئیک یا دهستووری وهلاتى خو بگورن". ههروهسا سهروکى پشکا زانستین رامیاری و جفاکى یى زانینگهها دهوکى د بهردهوامیا ناخفتنا خودا دبیتیت: "و خالهکا دیتر ژى کو ناکپارتى ب رتیا کوردان دخاریت دهستکاریا دهستووری بکهت نهوه کو سیستهمى کومارى بکهته سیستهمهکى سهروکاتیبى و ب ههموو واتهیان نهه نهیى گهشبینم کو ناکپارتى و حکومهتا وی بهیت دوزا کوردی یا سیاسى چارهبکهت".

سیلاف: نایا پارتین سیاسى و ب تاییهتى پهکهکه دى شین مفای ژ قى رهوشا ههنى یا کو نوکه چیبوی وهرگرن؟

د. ههوار باس ژ قوناغا چارهکرنى دکهت ل تورکیا و ب قى رهنگى ددهته دیارکرن و دبیتیت: "ژ بوی چارهکرن وان نالوز و پرسگرپکان سى قوناغین هاتینه دانان ههروهسا چ چاره ژى ژ بوی نینه کو بیترین قهلقینهکا لهشکری دى تورکیا نهچار کهت دا کو ناسناما سیاسى یا کوردان دابین بکهت"، د پشکهکا دیتر یا گوتنا خودا د.ههوار گوت کو (گهلهک جارار سهروکى کوردستانى نامازه دایه چارهکرن دوزا کوردی ل باکوور نهه ژى ب رتیا دیالوگى)، ماموستایى زانینگهه دى درتراهیا گوتنا خودا وهها باس ژ سى قوناغان دکهت و ب قى ناوایی ب لیف دکهت و دبیتیت: "دقیت د قوناغا ئیکى دا پهکهکه خو ژ ناخا باکوورى کوردستان و تورکیا قهکشیتن وپاشان حکومهتا تورکیا ژى دى هندهک پینگاقان بو چارهکرن رهوشا کوردان هاقبیت و یا سى ژى نهه کهسین کو ههتا نوکه وهک پهکهکه بهشدار بوونه پشکداریبى د پروسیسا سیاسى دا ل تورکیا بکهن و کرپزا کوردی بیننه د ناقا پهلهمانى دا".

ب ههموو واتهیان نهه نهیى گهشبینم کو ناکپارتى و حکومهتا وی بهیت دوزا کوردی یا سیاسى چارهبکهت"

سیلاف: نایا دوورپیتچا نابووری یا جیهانى ل سهر ئیرانى د بهرژهوهندا گهلى رۆژههلاتى کوردستانى دایه یان بهروفاژى؟

ل دوور رهوشا ئیرانى و دوورپیتچ و دویرکرن ئیرانى ژ وهلاتین جیهانى تاییهتمهنى پهیهوندیتن نیف دهولهتى ب قى ناوای دهیتته ناخفتنى و دبیتیت: "نهه بخو ههر دوو لایه نیه و نهگهه ئهم باس ژ لایه نیى نیگهتیب بکهین مروف دشیت بیتیت پشتی باکوور پتریا کوردان ل رۆژههلاتى کوردستانى د ناکنجینه و نهگهه هندی دوورپیتچا نابووری ل سهر ئیرانى هه بیت زیده کارتیکرنى ناکهته سهر حکومهتى هندی کو دکهته سهر گهلى و پشکهکا زیده ژ کومهلگهها ئیرانى نهفرو کوردن و نهف چهنده دى کارتیکرنهکا زیده ژ وان کوردان کهت و یا دوویى کو چیتبیت یا پوزه تیف بیت بو کوردان نهگهه سیستهمى سیاسى یى ئیرانى بهیتته گوهرین و بهرهف سیستهمهکى دیموکراسیقه بچیت ل وی دهمی کورد دى شین بگهههه هندهک مافین خو یین بنگههین".

"پروسا وهبهرنانینى یا ل کوردستانى بویه نهگههه هندی کو نهه بهرهف ئوتونومیا سهربه خویا نابووری نه بچین"

سیلاف: واته نهف رهوشا نابووری دى بیته پالدهرهک بو پارتین سیاسى بین رۆژههلاتى کوردستانى؟

د. ههوار گوت کو: (ژ قهستا حکومهتا نهمریکا سالانه ۵۰ ملیون دولاران نادهته ئوپوزسیون ئیرانى کول دژى حکومهتا ناخه ندى خهباتى بکهن لى ههتا نوکه نهیا دیاره کانى نهه کیژ لایه نى کو د مفادارن ژ قى پارهى، بهس چ گومان ل سهر خهبات و تیکوشانا حزبا دیموکراتا کوردستانى نینه ل رۆژههلات کو نهفه چه ندىن سالن ل دویف ئیک خهباتى ل دژى حکومهتین ئیرانى دکهت. نهف دوورپیتچا نابووری یا کول سهر ئیرانى هه ی یا وهکری نهف وهلاته بکه قیته ژ دهرفه ی سنوورین جیهانى ههروهسا دهردوورا ئیرانى ژى ههموو لایه نگرین نهمریکانه و دگهل سیاسهتا نهمریکانه ل دژى ئیرانى، نه دیره ژى کو نهف سیستهمى حکومران ل ئیرانى ئیدی د ناخ خودا بهیتته گوهرین نهک ب رتیهکا سهربازى).

سیلاف: سوریا ب قى رهوشا هه ی دى گههسته چ قوناغ و رولى کوردان و ب تاییهت رولى سهروک بارزانى چاوان ههلدسهنگینى؟

د. ههوار له دوور قى پرسا مه گوت کو: (نهفرو ل سوریب باشترین نمونه یا بهلانسان دهیتته دیارکرن نهه ژى ب ناقى ببردوزا ههفسهنگیا هیزان و نهگهه سهحکهینه قى ببردوزا نیف دهولهتى هه می دهمان دهولهتین زلهپیز بزا ف کرینه وهلاتین بچوک بو خو بکهنه نمونه یین کاری داکو ممللانى ب وان بکهن و سوریا ژى نهفروکه یا بویه مهیدانا ممللانا وهلاتین زلهپیزین وهک نهمریکا و چین و روسیا لى چ گومان تیدا نینه کو دى نهف سیستهمى هه نى ل سوریا هیتته گوهرین و دى رۆژناقا کوردستانى ژى گههسته تهف مافین خو و خالهکا هه ره سه ره کی ژى کو سهروکى کوردستانى رژیسی لسهر دکهت ئیک رتیا تهفگرین کوردانه لى ب مخابنى قه دبیتین پارتین کوردی نهشیانه قى ئیکریزى بپارتین).

سرود و سترانیڼ سیاسي و کارتیځرنا وان ل سهر ههستا جه ماوهری

دهدی نهره دنی

په یوه ندی دناڅبهرا جه ماوهری و بزاقا رزگار یخووازا گهلی کوردستانی دا پهیدا کره، و ل دویش ناستی رویدانان بوویه... دهمی نهم دبیتین ل دویش ناستی رویدانا بوویه، مه بهست پی تهوه هونه رمه ندی مه ژ لای پی ته کنیکی و هونه ری څه یی سهرکه فتی بوویه، ژبوو پیشچاڅکرنا خزمهتا بزاقا رزگار یخووازا گهلی کوردستانی و سهرکیشتین ملله تی کورد، و ل دویش خزمهت و قوریانی و دهستکه فتیان کاری خو نه انجام دایه... ئیک ژ نیشانیڼ سهرکه فتنا سرود و سترانا سیاسی تهوه، دهمی ب دیروک و ریبازا ملله ته کی، یان پارتی کی یان که سه کی څه دهیته دروست کرن، دقیت خوشیا جه ماوهری پیته دیار بیت و حه ژئ بکهت، نه کو ژئ بره قیت و به ره می کارتیځرنا خو یا نه گه تیڅ ل سهر بزاقا وی ملله تی، یان یا وی پارتی ب په یقین ساده، سهرکیشت و سهرکردا بی بها بکهت... ته قرو نهم یی به ره څ جفاکه کی مه دهنی و دهوله تا قانونی که تینه ری، و نهم د قوناغا ناڅا کرنی داینه، و پیدقی یه سترانیځر و هونه رمه ندی مه د قی چندی بگه هیت و ترسا رولی خو بزانیته، و دقیت بتنی خزمهتا وهلاتی و ملله تی ل بهر چاڅ بیت و سهر بوورا مه یا ته قرو ب سهر فراهی به رده و امی پی بهیته دان.

هونه ری دا، لهوا ل هندهک جارن ئیک سرود به رامبه ری رویدانه کا مه زن یان سهرکه فتنه کا له شکه ری بوویه، چونکی کارتیځرن ل سهر ههستا جه ماوهری ههیه ژبوو بلندکرنا مه عنه ویاتین له شکه ری، یان سهر بازی دهیته پیش چاڅ، و ههر که سهک یان وهلاتیهک ب ریکا سرود پی ب خاکی خو و سهر کرده و حکومه تا خوڅه دهیته گرتدان، وههست ب بهر سپاریا خو دکهت، و ب نهر کی خو رادبیت، و زیده تر باوهری بو پهیدا دبیت به ره قانی پی ژ دهستکه فتا بکهت... نه گهر نهم هویر ل سهر سرود و سترانیڼ کوردی راهه ستین ههر ژ دهستپی کا بزاقا رزگار یخووازا گهلی کوردستانی و ههتا ته قرو دی بو مه خویا بیت، کو ههتا به ری چند سالان جوانترین و بریک و پیکترین سترانیڼ سیاسی و سرود پی نشتیمانی وهک (نهی ره قیب - ملله تی مه نا مره - چه می ریزان - دای پی وهلات شربنه - نهم روزی سالی تازه یه نه وروزه هاته وه...) تومار کرینه. و گه لهک هونه رمه ندیڼ مه ته څه رنگه سترانه گوتینه و جه ماوهر پیته هاتیه گرتدان، مینا (ته حسین تاها - محمه د شیخو - شقان په روه - نهرده وان زاخوی - حه سن زیرهک و هتد...) سترانیځری مه داهینانه کا بی قام کره دبه ره میڼ خودا، جوانترین

سرود پی نشتیمانی و سترانیڼ سیاسی ییڼ گرتدایی ب دیروکی و رویدان و بیره وهر پیڼ نشتیمانی و نه تهوی څه، تایبه تمه ندیا خو ههیه دبه ره څکر نی دا، و گوتارا خو یا سیاسی و شیوازی دهر برینی، و به لکو ب گه لهک رهنگا ته څ سرود و سترانه دی هیڼه به ره څکر ن و پویته کی مه زن پی دهیته دان، ژبه ر گرنگیا شیوازی دهر برینا وی و کارتیځرنا گوتارا وی ل سهر ههستا جه ماوهری... سرود و ستران هه نه ب سهرکیشت و سهرکردین ملله تان څه دهیڼه گوتن و جارن ب ملله تی و له شکه ری و ب کارکه ری و کاری و شه هیدی و فیرقانی، و جارن ب بیره وهر یه کا تایبهت و رویدانه کی، یان سهرکه فتنه کی و داستانه کی دهیڼه گوتن، و ههر ئیک رهنگی گوتنی و شیوازی خو یی دهر برینی ههیه، و ههر هوزانغان و ناوازدانه رهک وهکو پیدقی ل دویش شیوازی خو سهره دهر پی دگهل دکهت. ته څ سرود و سترانه دویرن ژ هزر و دهر برینیڼ که سایه تیڼ بهرته نگ ژ لای پی دلینی څه، چونکی نه سترانه کا نه قینی یه، یان حهیرانوکه، کو کچ و کور دی هاقینه بهر ئیک، به لکو دیتنه کا گشتی و بهر فراهه بو رویدانا، و بهرنامهک و نه خشهک تیدا ههیه، و تومارکرنه کا دیروکی یه ب رویدانڅه، و بهر هه څکر نه که د دچارچوڅی

مه تین کتیا ناهه کی خواندنه ک دیروکی_ چیقانوکی

ئه هه دمه کی دریزه ئه م مژویلی خرقه کرنا پیزانینا و تیخه بتینا ناف و نازناقا ل سهر نافی چیاپی مه تینی، نه خوش به ختانه ئه م نه گه هشتینه سهر چ ژیدهرین دروست و بنه جه، دا بشیین راستیا نافی چیاپی مه تینی بهرچاچ بکهین، له عنه تا کییم ژیده را و تیکه له بوونا چیقانوکا ل سهر کلتوری ئه هقی ده قهری دا گرتیه، ئه ف چهنده ژی ریگره بوو گه هشتا هنده ک راستیان ل سهر ده قهره کا تژی قهریزین شارستانی، چیاپه کی بلند و ناسی و زنجیره کا دریز و تژی خیر و بیر، به روژی وی ل سهر دولا صپنه ی، سه خله تین پالین و هواندنا مروقا دگهل دمرکه فتا ژیانی دمی، ژبه ر قی چهندی ئه م ب دویر ناینین گه له ک سهرچه ق و چمیلین شارستانی ل سهر هه لدابن، لی نه بوونا قه کولین و پيشانا شونوارى جوگرافى يا تمام چ تشتین باش نادمته بهر دستى قه کوله را.

داستانا دمدم یا فلوکلوری و هسا یا هاتی دمی و دبیرتن:
خاننی له پ زترین ههوارا خو نارسته ی چاکا دکه تن حاجی مه تینی ل ملی

کوفان ئحسان یاسین

چیروکا (حجی مه تینی) ناف و دهم:-

ئه ف چیقانوکه یا گرتدایی دمه کی سالی به، تیدا گه له ک بهر دباریتن، نیشکی قی چیقانوکی دبیرتن: زه لامه ک هه بوو ناف و ی (حجی مه تین) بوو، وی چوار کور هه بوون، دگوندی دا دژیان، نافی گوندی (مه تین) بوو، دکه قیته بهر زنجیره چیاپی مه تینا ژ ره خنی روزناقای هه، دکه قیته سالال تر ژ گوندین (بانک و نه رزا)، گونده کی گه له ک مه زن بوو، تا نه فرو شونوارین قی کاقله گوندی ماینه، ل دو ماهیا هه یقا کانونا مه زن حجی مه تینی گوته گوندیا کاری خو بکه ن ئه ف شه شه شه کا ب حسابه، به لی گوندیا گوته خو نه دایی و ترانه ب ناخفتن و ی کرن، حجی مه تین رابوو جه لکه ک ئینا و زهنگه له ک ب سهری وی قه کر، گوته کورین خو هلون بیه ن گایی جووتی قه کورن، کورین وی گوهداریا بابی خو کر، گا ئینا قه کوشت و که لاند، که دقازانادا و بره خانیشه، به فریا خوژی دانا لیوانکی، ئه و چه لکی زهنگل پیته ل بهر ده رگه می دناخی را چوکلاند، وی شه قی خودی و هسا هسکر به فرده کا بی حساب هات، دوو کورین وی دا چن بانی مالن و دوو بین دی دا گوشتی خورن و خو گهرم که ن، هوسا دمه کی شه قی حجی مه تین گوته خوده تی دنگی زهنگلی نه هات، ئینا راوستاخو ب ته پا و کره گری، کوریت وی گوته ته چی به بابو تو دکه یه گری؟ گوته راوستن دی سپیدی زانن، سپیدی رادین گوند هه می بی دین به فری را فه تسی و بتنی مالا ئه وان یا قورتال بوی (۱).

ئه ری حجی مه تین کی به:-

د په رتوکا (ئه رزی و به کر به گتی ئه رزی) دا هاتیبه، ل دمه کی خواندنگه هه ک ل ئه رزی هه بوو، حجی مه تین ریشه به ری وی خواندنگه هه بوی (۲)، ئه و دمه قه دگه ریتن به ری شوره سا (دمدم) یا (خاننی له پ زترین) ل سال (۱۹۰۱ ک- ۱۶۱۰ ز) دژی شاه (عباسی صه فوی) کری، ژبه رکو

تو بهینه هموارا خانئی

گورئ حجی مه تینی دکه فیتته خرابه بی، دیاره زانایه کئی گهله کئی ب ناڤ و دهنگ بو، نوکه ژئ گورئ وی ل دهف خه لکئی دهقه رئی یئ پیروزه، گهلهک چیخانوکا نها فه دگئین، لی پستی میرئ کوره که لها نه رزئ ستاندی، هه می دیوارئین خواندنگه ها حجی مه تینی خرابکرن، ژ بهر قئ چندئ چ دهستفیس و نفیسین نه گه هشتینه بهر دهستی مه (۳).

دیاره هندهک دبیین ناڤئ مه تینی ژ ناڤئ حجی مه تینی هاتیبین، نه گه ر رویدانا خواندنگه ها نه رزئ و ده رگرن نه فا ل سه رده می حجی مه تینی نه م ب دویر دبیین ناڤئ چیا یئ مه تینی گرتدای ناڤئ حجی مه تینی بیتن، لی ل قیره تشته کئی گرنه هه یه نه و کافله گوندئ دبیزئ خرابه بی (گوندئ مه تینی) دبیت ئیک ژ پایته ختین گرنه گین میتانیا بن، هه ر چنده تا نه فر و چ فه کولینتین زانستی نه کادمی ل چیا یئ مه تینی نه هاتینه نه نجام دان.

نقیسه (انور مائی) دپهرتوکا خودا (الاکراد

فی بهدینان) دبیزت: چیا یئ مه تینا نه قئ ژ زیبارئ دهست یئ دکه تن تا خابیری بو ره قئ روزنای، دبیت ناڤئ وی فه دگه ریتن بو سه رده می حکومتا میتانیا (۴)، نه رئ میتانی کی نه و ژ کیشه هاتینه و ناڤئ وان ژ کیشه هاتیه؟ دراستی دا تا نه فر و فه کولهر نه گه هشتینه بنکارکئی دروستئ ناڤئ میتانیا، گهلهک رهنگا ده رده کفیتن د نفیسینتین میخی (مسماری) دا، وهک (مایتا) maitta) پاشی پاشگرئ (ni) ل سه ر هاتیه زیددکرن تا دبیتته (مایتانی) maittani) و پاشی بورینا ده می بویه (میتانی) mittani) (۵)، دیسان ناڤئ میتانیا هاتیه گرتدان بناڤئ (خانیکلبات) hanikalbat) و هاتیه گرتدان ب ناڤئ (خوری) hurri) و (نخریما و نه ریما و نارام نه رایم) و دیاره هه ر ئیک ژ نه فانا رامانه کا تایهت هه یه ل دهف میتانیا، نیفشکئی فان ناڤا نه وه تیکه هئ (میتانی) دهاته گوتن بوو مه مله که ته کا سیاسی (۶)، جوداهی دنابهرا ناڤئ میتانی و ناڤئ خوری یا دا تنئ د ناڤادایه نه گه ر نه هه ر دوو ئیک حکومتن، دیسان سه رکردین میتانیا ل نه وان جه ا دهسته لات کریه یئین خوری لی ناکنجی، ده رکه فتتا گهلهک ناڤئین خودا وه ندین میتانیا ل دهف خوریا پشت راستیه کئی ده ته فه کولهر هه ر دوو مللهت ئیکن، وهک ده رکه فتتا خودا وه ندئ میتانی (میترا) mittra) (۷)، پتیریا فان ناڤا (مه رده م گرتدای میتانی و خوری و حتی یا) بوو مه ژ نامه یئین (تل عمارنه) ژ مسرئ ده یئین، نه و ژئ کومه کا نامین دبلوماسینه دنابهرا فرعه ونین مسرئ و شاهین ناشوری و حتی و میتانی و ب تایهت ل سه رده می فرعه ون (نه منوفسی سیئ و چوارئ نه خناتون) (۸)، نه گه ر نه م خواندنه کئی بو نه فان ناڤ و تیکه ها بکه یین دئ بینین پتیریا وان نیزیکی ناڤئ چیا یئ (مه تین) mattin) یه ژ بهر قئ چنده ئ نه م ب دویر نزانین ناڤئ قئ چیا یئ فه گه ریتن بو سه رده می میتانیا.

نه رئ دهقه را چیا یئ مه تینی دکه فیتته دناڤ توخبیتن دهقه ر و حکومتا میتانیا؟ ل ده می ده رکه فتتا دهوله تا میتانی ل چه رخی پازدئ بهری زاینی گهلهک هه فرکیبیتن سیاسی ل دهقه رئ هه بوون (۹)، پاشی نه و شیا بریکا جهئ خو یئ گرنه دهست دانیه ته سه ر گهلهک مه لبه ندین بازرگانی و هوسا بیوو هیزه کا کاریگر

د گوره پانا سیاسی دا، نه و بوو توخبیتن وی یئین جوگرافی ژ زنجیرا چیا یئین دنابهرا رویبارئ دجله و فوراتی دهست یئ دکر تا باشورئ چیا یئ زاگروس (۱۰)، تیکه هئ جوگرافی میتانیا ده هشته دهقه را نه ریخا (کرکوکا نها) و چهن دین دهقه رین ژ دهقه ی دولا دوو رویبارا (۱۱)، یئ دوو دلی نه گه ر نه م سه حکه یینه توخبیتن وان یئین جوگرافی چیا یئ مه تینا ژئ پشکه که ژ نه ویئ نه مبه رده توره تی، تنئ ناڤئ چیا یئ مه تینی یئ روونه ل سه ر هه بوونا میتانیا ل دهقه رئ، نه دویره نه گه ر فه کولینتین زمانی شونواری ل دهقه رین جودا یئین چیا یئ مه تینی بهینه کرن گهلهک پیزانینتین ژهه رئ بدنه بهر دهستی مه.

پشتی قئ فه کولینتین پتر دیار دبیت دهسته له تا میتانیا گه هشتیه دهقه رئ، بو ده مه کئی دریز دهقه را صپنه ی و چیا یئین گاره و مه تین پشکه ک بو ژ دهوله تا میتانی و تا نه فر و نه ف ناڤه مایه.

ژندهر:-

۱- جمیل محمد شینلازی: میتروویا سالنامئ و ده مناسیئ دکوتتین مه زنادا، چاپخانا هوار، چاپا نیکن، دهوک، ۲۰۰۷، ل ۱۰۷.

۲- محمد نه مین دوسکی: نه رزئ و بهر به گئی نه رزئ، چاپخانا وه زاره تا په روه ردئ چاپا نیکن، هه ولتر، ۲۰۰۲، ل ۲۳، نه ف پیزانینه هیزا محمد نه مین دوسکی ژ: وه صفی حسن ردنی: التراب البقافی فی بهدینان، گوڤارا روزئ کوردستان، جزیرانا ۱۹۸۴، ل ۱، وه رگرتیه.

۳- هه مان ژندهر، ل ۲۴.

۴- انور المائی: الاکراد فی بهدینان، مطبعة هوار، ط ۳، دهوک، ۲۰۱۱، ص ۹۰.

۵- د. جمال رشید و د. فوزی رشید: تاریخ الکرد القديم، اربیل، ۱۹۹۰، ص ۷۶.

۶- حلمی رسول رضا: المملكة المیتانیه ۱۵۵۰-۱۳۶۵ ق.م، رساله ماجستير غير منشورة مقدمة الى جامعة کویة _کلیة العلوم الاجتماعیه، ۲۰۰۹، ص ۵۱.

۷- د. جمال رشید: المصدر السابق، ص ۷۶.

۸- هانی عبدالغنی عبدالله بکر: حرکات التحریر فی العراق القديم من عصر فجر السلالات السومریة حتى نهاية الاحتلال الفارسی الاخیمینی، رساله ماجستير غير منشورة مقدمة الى جامعة الموصل، کلیة الاداب، ۲۰۰۵، ص ۱۰۷.

۹- حلمی رسول: المملكة، ص ۵۸.

۱۰- المصدر نفسه، ص ۵۹.

۱۱- هانی عبدالغنی: المصدر السابق، ص ۱۱۰.

بادینان و زمان و کلتور

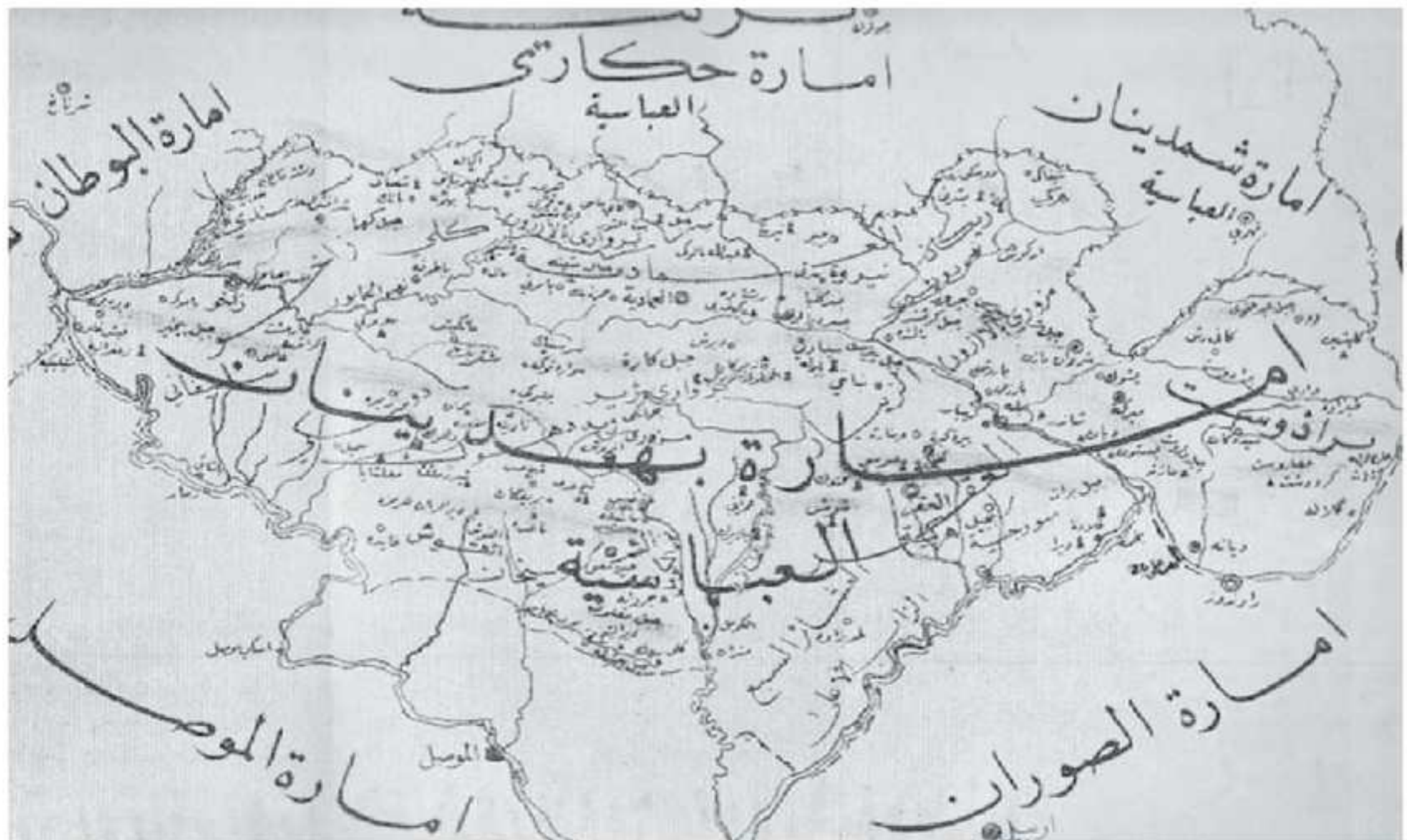
عبدالکریم یحیا زیباری

وهرگیان: هایدان شیرزاد

تایبه ته ب بهدینان قه؟ یوسف پهیقا بهدینان نفسی وی ئهردی ههفرکیی یه د ناچه را زه دهشتی و میترانیان دال میردینی. موسه دهق توفی: گلهک قه دیتینین شوونه واران ل کوردستانی هه نه، په رستگه هین میترانی و زه رادهشتی ل نامیدی په سنا هندی دکهن کو بهدینان ناچه ندا ههفرکیی بوو د نیچه را کریستیان و زه رادهشتیان. سه دیق حه جی وهلی: دهقوکا سو مه ری بهری هزاران سالان نیتریکترین تشت بوو بو دهقوکا کرمانجی. ناشو ناخی باژیتری نامیدی بوو شه رخوازان دانابوو. سه باح ئه تر ووشی: تو دکاری قی سمیناری ل هه ولیر یان سلیمانینی به لاقبکه ی؟ تو دزانی دی

نامیدی ناخی وی یی ره سن ناشو یه رامن ژی راستگویی ئه مین) کاکه یی ته که ز ل دور هندی کر کو (نازادیا قه کولینا زانستی ل کوردستانی گلهکا لاوازه، چونکو هیلین سور گلهکن، نازادی ژی ب تنی تیرا ناکهت کو پشته قانیهکا مالی بو قان نازادیان هه بیت) چونکو ملهت ب زانستین خوه دهیته ناسین) ده رگه هی دانوستاندان هاته قه کرن هندهک د جوراتی بوون هندهک ژ ریچکا خوه ده رکه فتن ژ بابه تی ب ههروو چوون د مه حه کرنی بان ره خنه گرتنی دا. د. حه مید باقی: نه قه ته نکولوجیا سه ردهم و جیهانیبوون هندهک ناخین سهیر بو مه پهیدا کرینه ئه ری ئه ف ئاریشه

ئه قبوو بابه تی سمینارا نقیسه ر فه لکه دین کاکه یی ئی قاریا پیچشه میا ریکه فتی ۱۶ آیار ۲۰۱۳ و ل هولا ئیکه تیا نقیسه ران، په یقینا وی ل دور نفسی (په یقا بهدینان: باه: باش/دین: دینی چاک. پیشنیازا دهوک سه نته ره کی ره وشه نبیری یه: نوح، مووسا/ یوونس (س).. زه رادهشت و پرتووکا وی یا ئه فستائی و ئه فسانه یین ل دور بزاقا شاه بلخ کوشتنا وی و فیتاگورس ل خواندنگه ههکا زه رادهشتی .. سه ره دانا جه لیلی جه لیلی بو دهوکی ل ۱۹۹۱ و پیشنیازا وی کو بیته سه نته رهک بو کلتوری کوردی.. ۲۵ کانوونا دووی جه ژنا بوونا مه سیحی نه بوو لی جه ژنا بوونا میترایه .

ویدابن، پشتی وی ژى نهو تیکوژانا خه لکى رۆژههلات و رۆژئاڤا و ژیری و ژۆری دکهن، خه لکى وی خودان میشکین دروست و بوچوونین ژیکجودا و چاک و لهشین ساخلم و سوحهتین دلشهکهر و شارهزایی د ههر پیشهکی دا، لهورا دى بینى باشتین سهروچاف ههنه و ساخلمترن، باشتین جلک دهرن و پاکترین رهوش ههنه و زانترین کهسن بو چارهسهکرنا کاروباران) شیتکا پیروژا پشتی ژى گهلهکا بهربلاقبوو د ناقبهرا کهقنه فورسان بهری زهرادهشتی وهکو بهندیی عیبادا خودی یه، زهرادهشتیان کرینه بهرخوه و ب بۆرینا دهمی زقرینه شی کهمهرا پیروژ. نهو ژى وهکو نهربیتین باوهریی یه د کنیشتی فه. سیلاڤ : ژبو ناستی نها یی مهدیایا کوردی چ دبیتی ؟

ئیمان فهرمان : دهست خوش بو ههرکهسی دقتیت میدیایا کوردی ب کالیته و زانابوون نیشان بدهت ، نهز دبیترم بلا نهه دگهل ههمی رنگا بچین لی بلا رنگی مه نههیتته گهورین . میدیایا کوردی یا خو ئاڤا دکهت براستی نهز کهیف خوش دهم ب قی ئیکى .

سیلاڤ : کچا کورد شیایه ب ئیرادهیهکا نازاد رولی خو بیینیت دناڤا مهدیایا کوردی دا ؟

ئیمان فهرمان: نهخیر نهشیایه گهلهک یامای کو کچا کورد ب تایبهت ل باشوور ژبن باندورا دهووربهرا دهکهقتیت ، کچا کورد ل باشوور نهشیت بریارى ب تهنا سهری خو بدهت ، نهقه ژى ژترسا جفاکى خراب بونا ناڤى خو ، مخابن نهه بخو نهگهرین جارا دبیترن (ههکههر دهستکى بقرى دار نهبیت دارى نابريت)

سیلاڤ : چ گهورینهک گرنگه

یه! کاکهیی بزاقا بهرسقدانا ههمیان ب کورتی دا. ئیک ژ بهرههقبوویان گوت(ئهف سمیناره نهدهبوو ههکه نیزیکیبوون ل گهل حزبا کارکهرتن کوردستانى نهبا). نهفسانه باس ل بزاقهکا مهزنى سیرهبهندان دکهن بو کوشتنا زهردهشتی زارۆ، لهورا بره پهستگههئى و داناوو د ناڤ ئاگریدا پاشی هیتلا د ناڤا رتیا کههرش و تهوالیدا، پاشی د ناڤا کورتکهکا گورگان دا، زارۆ ژى ل ههر جارکى قورتال دبیت. ئیران ژى بو خوه دزقرینیت، تورکمانستان و هندهکین دیتر ژى بو نهژادین ئوگوزی دهن، چونکو دایکا بابی وی یا نازهری یه نازیبی ژى بو خوه دقهگهرینن، زهرادهشتی ژى دبیترن: کاشتاسب ئاڤیستا نفیساندیه لی ئیسکهندهری سالا ۳۳۰ بهری زاینی سوئبوو. پاشی نهردی کوردستانى ئارابوو کو نهو نهردی پیروژه یی پاپورا نوحی ل سهه راوهستایی پشتی دوغایا وی قهبول بووی(وقل رب انزلني منزلا مبارکا وانت خیر المنزلین) لی د ئاڤیستایی دا هاتیه کو (ههر جههکى هاتیه ئافراندن من وهلیکریه کو جهی سهروسۆمانا کورین وی و شانازبیرنا وان، خوه ههکه یی شاد و بهختهوهر نهبن ژى، ههکه خوه جوان و سرنجراکیتش نهبیت ژى، ههکه من وهنهکریا ژى ... خه لک دا قهستا ئیرانا فیجا کهت کو باشتین و ئیکهمین د هقهرتن خوددی ئافراندین) قهزۆینی د دههگهئى فارس دا دیاردکهت کو دپرتووکا خوه یا(ئپار البلاد وأخبار العباد) دا بهر ب قی پهیقینی (ئاکنجیین وی جهی دبیترنی ئیرانشههر.. د ناقبهرا رووباری بهلخ دا ههتا دگههیتته نازریهجان و نهرمینیا ههتا قادیسی و ههتا دهریا فارس و نهف سنوره باشتین نهردانه و ژ ههمیان شهرفتره دا کو ههریم د نیڤا

چهند یی بها کهن ل ویری؟ من ب دهڤوکا سووانی خواندیه پاشی ب بههدینانی من ههست ب چ تشتین وهسا نهکر، لی من بخوه ههست کر کو ههولیر و سلیمانى ب ئیکجاری ئیک پهیڤا بههدینانی ژى رتدکهن. حهجی جههغههر: بهرپرستین من راستیی نابیتنه مه ب تنی پشتی خانهنشینکرنی. دپرسن: بوچی لیککهفتن وهکههف بیت: بههدینان وهرگرتنا پهیهکا سووانی رتدکهن ل شوونا رتکرنا هندهک پهیقان ژ زمانین دیتر؟ نهحهمه د بالایی: چ گرنگیدین رژد ب جهین شوونهوارین بهریهلاڤ ل بههدینان نینن. پیر خدر سلیمان: سههراى بهلاقبوونا ئیسلامی لی جهین جوگرافی پاراستنا زمان و کلتووری خوه کریه. هوون دزانن کو مه بهری چوار سهه سالان ههلبهستقان ههبوون. عهبدولرهحمان مزووری: بههدینان واته زهردهشت و ههر تشتک زهرادهشتی یه ل دهووربهری مه یا مایی وهکو کهمهرا پشتی شیتکى نهو ژى زهرادهشتی یه. چو بهلگه نینن کو ههلبهستقان بالوویل ب تنی ههلبهست ب زمانى ههورامی نفیسینه . لی قهدیتن ههورامی یه چونکو ب ههورامی نفیساندیه. د. نازاد نهه تووشی رهخان دبین ل دهمی چ پهیقین سووانی بکارنهئینین ل دهمی مه د دهڤوکا بادینی دا نهبن، هیقیخوازین کو رهخنی ل خوه بخوه بکهن چونکو چهندین جارن نهوان بزاقین کوشتنا دهڤوکا بهدهینانی کرینه نهو ژى ب سهپاندنا پهیرهوتن خواندنا سووانی ل سهه زارۆیین مه و کورین مه بو چهندین سالان. روستهم شنگاری: ناڤونیشانین سمیناری زمان و کلتووره. لی یا کورتبوو وهکو دیروک. شقان توڤی: نهو دبیترن کو دهڤوکا بههدینانی بکیر ویزه و زانستی ناییت، چونکو زمانهکى کلتووری

ئیمان فەرمان: دەستەکا کەنالی MBC ب شۆوہیەکی رەسمی داخواز ژمن کر دگەل وان کار بکەم

ئاستی میدیایا کوردی ل ھەر چوار پارچین کوردستانی بەرھە پێش چۆیە و خزمەتکارن و گەھاندن و نیشان دانا چاند و ھونەرا گەلی کورد ئیکە ژ گرنگترین وان گھورینین میدیایا کوردی ب خوڤە دیتی . ئیک ژ وان بەرنامەیین تەماشەقەنەکی زور ھەمی بەرنامی (پرا باکوور و باشوورا ، دماویەکی کیمدا شیایە خزمەتەکا ژھەژی بو زمان و چاند و ھونەرا کوردی بکە و ب دروستی بیئە پرەک بو گەھاندن و گریدان و نزیکرنا کلتورین جودا جودا دناقا کومەلگەھا کوردی دا ، ئیمان فەرمان پیشکیشکارا سەرکەفتی و خودان ئەزموون د میدیایا کوردی دا دیژیت ادەست خوش بو ھەرکەسی دفت میدیایا کوردی ب کالیئە و زاناوون نیشان بەدەت ، ئەز دیژم بلا ئەم دگەل ھەمی رنکا بچین لی بلا رنکی مە نەھیتە گھورین) بو ھژماری دیتە میثانا گوڤارا سیلاف

دھوک : رەقەند گۆھەرزی

دفتی قوناغتی دا بەھیتە کرن دیبائی راکەھاندنی دا ب رەنگەکی گشتی ؟

ئیمان فەرمان: گھورین یەکەم جار ئەم میدیایا کوردی کیتەر نەبیین ژ یا بیانی و تورکی بلا ئیدی بەس بن کارین بی کالیئە جوئەت بو میدیا کوردی زوووورا فەرە .

سیلاف : پاراستنا زمان و چاندا کوردی ل ھەر چوار پارچین کوردستانی و رولتی تیشیین کوردی چاوا دبینی ؟

ئیمان فەرمان: دفتی دەمیدا پاراستنا زمانی دمیدیا کوردی دا گەلەک باشە الحمد لله .

سیلاف : تە ھزر دەندی دا نەکرە بەرنامەییەکی سیاسی یان دەنگ و باسا پیشکیش بکەمی ؟

ئیمان فەرمان: بەلی من ھزرا کری کەنگی نزانم ھەتا وەختی وی بەھیت .

سیلاف : کی ناقتی بەرنامی تە ، پرا باکوور و باشوور

دودلی و گومان د چیرۆکی دا

پشکا ئیکی

چیرۆکا (ئەو شەشا قەد ژبیر ناگە) یا دکتۆر (نافع ئاکرەیی) ھەک نەموونە

کوۆقان خانکی

تێگەمی کورتە چیرۆکی: - کورتە چیرۆک ژ ژانرێن ئەدەبی یێن پەخشانیکی یا کورت و چەرە، داکۆکیی ل سەر کەسایەتییهکی یان چەند کەسایەتییهکتین کیم دکەت، و بەھرا پتر ژێ ئیک روویدان دەیتە وینەکرن و دیالۆک و دەم و جەپین وئ ژێ گەلەک نە دێرفرەھن و دکورتن، و ئەف ھەموو رەگەزێن تەکنیکا وئ ھاریکاریا گری یێ دکەن تا کو باش ئالۆز دبت و ئیدی بەر ب چارەسەریی دچت و ب داویسی دبت و داویبوونا وئ ژێ ھندەک جارن چیرۆکنقیس چارەسەریی ھەلدبژێرت، ھندەک جارن ژێ دوو رێکان قەکری دەیتل تا کو ھەرگەر یەکی ژ وان ھەلبژێرت، ئەفە ژێ ل سەر شێوازی چیرۆکنقیسی دەیت.

ئەف جوړیان ژانری ئەدەبی (چیرۆکا کورت یا ھۆنەری) ھندەک پێشەنگین خوە ھەبوونە تا کو د سەدئ "۱۹" گەشەکری مینا: ئەدگار ئالان پو و ئیرنست ھمنجواي (ئەمریکا) (۱)، تشیخۆف و گوگۆل (روسی) و ستیفنس موپاسان (فەرەنسی). و ھەر سەبارەت رۆلی گرنگ یێ قان چیرۆکنقیسان، بو نمونە: دەربارەیی رۆلی موپاسان، رەخنەگری مەزن (ھولبروک جاکسان) دبێژت: "چیرۆکا کورت؛ موپاسان، و موپاسان ژێ چیرۆکا کورتە" (۲)، و سەبارەت رۆلی گوگۆلی ژێ (دوستویفسکی) دانپێدانن ب جیبی گوگۆل یێ سەرۆکاتییی د چیرۆکا کەتواری دا دکت، دەما دبێژت: "ئەم گشت ژ بن قاپوتی گوگۆل دەرکەفتنە" (۳).

کورتە چیرۆکا کوردی: دناقا ئەدەبیاتا کوردی ژێ دا مە ھژمارەکا چیرۆکنقیس و سەرکیشین وئ (چیرۆکا ھۆنەری) ھەنە، یێن مینا: مەلا مەحمودی بازیدی، فونادی تەمۆ، جەمیل ساییب و ئۆسمان سەبری و... ھتە، نەخاسە ئۆسمان سەبری د قی جوړی ئەدەبی دا "خودانی قەلەمەکی چەسپان و رەھوانە" (۴). (تۆما بوا) د پەرتۆکا خوە یا (مع الاکرد) دا گەلەک پەسنی وی دکت و دبێژت: "کلیلا ئەدەبی کوردی یە د دەستی ئۆسمان سەبری دایە" (۵). و ھەکە ئیک ژ پەخشانیستی سەرکەفتی ل قەلەم د دەت و دبێژت: "چیرۆکا ئۆسمان سەبری یا ئاسانە، ئانکو ب شێوازەکی راستەوخۆیە و مرۆف ھزر دکەت کو ئەو دیمەن یێ ل بەرچاخی مرۆف، و ئەز ئۆسمان سەبری ب ئیک ژ باشترین پەخشانیستی نھا دبێم" (۶).

۱. دودلی: دودلی (قلق) د پەسپۆریا سایکۆلۆژی و تەندورستیا سایکۆلۆژی دا تایبەتەندیا خوە ھەبە، دودلی "ھەستکرنە ب نە ئارامیی و ترسی و ئیک ژ ئاریشەیی گەلەک بەرەلە، و نیشانی دودلیی د بنیادا خوە دە نیشانی ترسی" (۷). ھەر وەسا "نکارت ژێدەری قی ترسی دەستنیشان بکەت" (۸)، و ژ وان نیشانان ژێ، نیشانی لەشی، دەررونی و ھەر وەسا رەوشتی ژێ ھەنە:

أ. یێن لەشی: زێدەبوونا لیدانین دلی، بەرزبوونا فشارا خوونی، زەحمەتی د بیتنەلکیشانی دا، زێدەبوونا خوهدانی، رەجفین و... ھتە

ب. یێن دەررونی ژێ: کیم باوھری ب دەررونی خوە ھەبە، ھش یێ لاوازە،

ب ئاسانی د وەستت، زەحمەتی د ھەرگرتنا بریار و بەرسقان دا، ترس، زەحمەتیا ھزرکرنی... ھتە.

ج. یێن رەوشتی: ئەف جوړی نیشانان ژێ دبتە ئەگەرا پەیدا بوونا دودلیی ب تایبەت ژێ د دەما دەرکەفتنا ژ مال و پەبوەندیکرنا ب جفاکی و خەلکی، نەخاسە ئەگەر ئەو دغەریب بن ل وی دەمی نەرەحەتی و دودلی و سەدەمە دورست دبت (۹). ب کورتی: دودلی ئیشەکا دەررونی یە و کارتیکرنەکا نەگەتیش ل ژیان و دەررونی و تەندورستیا مرۆفی دکەت، و مرۆفی کو ریترا دوودلیی ل جەم یە زال بت زوو ب زوو نکارت تیشەکی ھەلبژێرت و باوھری ب خوە نینە، ئانکو لاوازا مرۆفی دیار دکەت.

۲. گومان: ئیک ژ ھەستی مرۆفی یە یا کو مرۆفی ژ زیندەو دەرتن دن جودا دکت، گومان راستیی و دەرەوی ژ ھەف جودا دکت و پلەبەکا لۆژیکی یە" (۱۰)، ئانکو مرۆقان ب ریتەیی جودا گومانکرن ھەبە، مرۆف ب ریتا گومانان ل راستیی دگەرت، دق بواری دا فەیلەسوفی فەرەنسی "دیکارت/ ۱۵۹۶ ژ دایک بووی" فەلسەفەکا تایبەت ھەبە و دبێژت ژێ ئەز ھزر دکم کەوتە ئەز یێ ھەبیم". و دیار دکەت ژ بو ھندی مرۆف بگەھتە راستیان گەرەکا گومانان دورست بکەت، لەوران ژێ "گومانن پینگاھەکا فەر دبیت ژ بو دیارکرن شاشیان" (۱۱).

ب کورتی.. ئەگەر دودلی لاوازا کەسایەتیا مرۆفی دیارکەت، ب من گومان ب ھیتیا مرۆفی ل بەرامبەر ھەر دیاردەبەکی دیاردکەت.

پهرواس کچهکا کورده بهلج دستران گوتنج دا ب چ زاراف بیژیت یاشاراده

نیهاد ئورماری

دیاره بهریکانین ستران گوتنی ل ههمی وهلاتین جیهانی ههنه ژبوو مهردهما دانه دیارکرنا خوشترین دهنگ وهکو ئهوی بهری نها ل کهنالی (MBC) بی عهرهبی دهاته پهخشکرنا ونها ژی (Arab Idol) کو کچهکا کورد ب ناقتی پهرواس پشکداربوویه، راستی ژی جهی دهست خوشیی یه کو کچهکا کورد پشکداری ئهقتی بهریکانی بویه و ریکخستنا ئهوی بهرنامهی ژی دبیته جهی دهست خوشیی کو مهردهما وان دهنگهکتی خوش ب ههلبژین دویر ژ وی چهندی کانی ئهقه ب چ زاراف و زمان سترانی دبیزیت، وهکو پهرواسی ب زمانێ کوردی و چ پینهقتی ژی ژ بهر کو بهرنامه عهرهبییه دقتی سترانین عهرهبی ژی بهینه گوتن، مخابن گهلهک ههنه رهخنێ ژوی چهندی دگرن کو پهرواس سترانا ب عهرهبی دبیزیت و گهلهک ههنه دبیزن ئهو کورده بلا ب کوردی بیژیت، ئاخر بهرنامه بی عهرهبییه وتشتهکتی رهوایه ب عهرهبی بیژیت و ئهوی ما ئهگهر ریکخستنا بهرنامهی ل کوردستانی با و کوردان ریکخستبان ئهوی ما دروسته ئیک بهیت و سترانین عهرهبی بیژیت، ئهگهر کوردی ژی نهگوتبا ئهز باوهرم ههر مه پشکدار نهک و بهلکو دابیزین بهرنامه تنی گریدای دهنگین کوردی نه دیسان ژی بلا ئهم ب هزرهکا بهرتهنگ تهماشهی ئهوی بهرنامهی نهکهین کو قیجا ل بهرئاخفتنن لیزنا دادقانیی ب راوستین، پانی ههر وی لیژنی گوتی ته ههستهکتی وهسا بوو مه پهیداگر نوکه ههزدهکین سترانا ب کوردی بیژین و دیسان گوتی دهنگی ته ب سترانا

ئهقه کچهکا کورده، بهلکو یاعهرهبه، کانی چاوا ئیکتی عهره ب سترانهکتی ب کوردی بیژیت، ههرچهنده ب کوردی نابیزن ژی و وهسا بیژیت مروف ههست بکهت ئهقه نهعهرهبه، بهلکو کورده. ل دوماهیی ژی دبیزم پهرواس وهکو کچهکا دهنگ خوش پشکداری دوئ بهریکانی کریه، بلا ئهم تنی ب چاههکتی سیاسی ل بهر ئاخفتنا نهراوهستین، ژبهرکو لیژنا دادقانیی ژی هونهرمهندن، نهک سیاسهتخانن و ب چاههکتی ریزلی ئینانی وهکو کچهکا باشووری کوردستانی یا دهنگ خوش تهماشهی پهرواسی دکهن.

کوردی خوشتره ژعهرهبی و ئهو دهرفهت دایی ب کوردی سترانا بیژیت، قیجا ئهحلام بیژیتی تو عیراقتی یان عهرهبی، ماننی ئهم و ئهو ژی دزانین کو کورده و ژکوردستانی یه، بهلی مهبقیت و مه نهقتی، کوردستان هیشتا کوردستانی عیراقتی یه، یان وهکو قتی ئهینیا چویی دهمی ستران ب کوردی وعهرهبی ژی گوتی نانسی عهجرهم گوتی ته وهل من کر ههست بکهم تو نه ژ کوردستانی، بهلکو ژ عهره ب ستانی، بدیتنا من مهردهما وی ئهویو کو سترانا عهرهبی وهسا دبێ ژیت کهس ههست ناکهت

پيلستانکين کؤچمر

سپيدۀ ژقان

ئەديب چەلکي
ئەلمانيا : ۲ نيسانا ۲۰۱۰ ئى
chalki72@hotmail.com

هاتم دا ته ب بينم
دو چاقين ته بخوينم
دل بکهن سەمايي
بیرهاتنان قەژينم
(سەربەند)

سەري سپيدى بەياني
هوور هوور ليکر باراني
لسەر سۆزا مه دابوو
هاتم جهى ژقاني

هوور بارانه دەنگى ته
كەسك و سووره رەنگى ته
برۆسيا عەشقى قەدا
كەفتم داڤين جەنگى ته

برۆسيا كر رۆناهي
هيدى هيدى بوو ساھى
گەھام مييرگا ئەقيني
بوويه سەيران و شاھى

ئاواز : هەلکەوت زاھر
ستراندن : لۆکا (ئەلبوما سپيدە - تراک ۲) ۲۰۱۲
هەژى گۆتنى يە کو هونەرمەند لۆکا ژ سلیمانبي يەو
سترانين قى ئەلبوما خوە هەموو ب کرمانجى ستراندى
نە. ژبەر خۆشيا سترانى ئەف ئەلبوما خۆ ژى پى
ناڤکريەو ئەف سترانە کليپکريە.

نوچەییڤ هونەر

پەرواس ژ کوردستاندا بەرهف تەمریکا

بابت زێدان سویدی

کچا کورد و پشکدارا بەرنامی عەرب نایدول پەرواس حوسین د بەرەدوامیا سەرکەفتنن خودایە و شیایە بییته جەپ پویته پیدانا دادوهرین لیژنا بەرنامی عەرب نایدول و جەماوەری کوردی و عەربی بەرنامی عەرب نایدول دا، زمانی کوردی تیکەلی زمانی عەربی بو، ئەوژی پشتی گوتنا مەوالەکا کوردی و سترانەکا عیراقي ژلای پشکدارا کورد پەرواس حسین فە دوبارە ئەحلامی گوتی دقیت هەستی تە بەیته خاندن، لی تشتی بالکیش دفی بەرنامە دا ستیرا لوینانی نانسى عەجرەمی ب زمانی کوردی گوتە پەرواسی دەنگی تە گەلەک جوانە. هەروەسا هونەرماند راغب علامە ژى خو فیری چەند رستەیه کین کوردی کرپو، ئیک ژوان ئەو بو کو گوتە پەرواسی تو بخیرەاتی بو عەرب نایدول ژلایەکی دیقە ژى پیشکیشکەری بەرنامە داخاز ژ پەرواسی کر کو فیری چەند پەیفە کین کوردی بکەت و ژلای خوقە ژى حسین شافعی گوتە پەرواسی تو بو من تیکەلەکا سەحری ونقە و چەندین راگەاندنن عەربی بەلاف کرپە کو پەرواسی پەرسیتی زمانی کوردی توشی ناقدارن عەرب کرپە و پەرواس حسین پشکدارا بەرنامی عەرب نایدول شیایە دماویەکی کیم دا کوردستانی بو عەربان بەدەتە نیاسین و دیسان راغب علامە گەلەک جاران دکراندن ل سەر وی چەندئ کرپە کو پەرواس شیایە بییته پرەک دناقبەرا سترانا کوردی و عەربی دا و ئەف دوو هونەرە نیزیکی هەف کرپە، سەرکەفتنن، پەرواسی دپەرنامە دا دپەردەوامن و نەا ئیک ژەفکین سەرکەفتن بەرنامە بوو بەدەستفە نینانا ناسناقی بەرنامە، هەر بقی ئەگەری رۆژانە د تورین جفاکین فیس بوک و تویتەری دا ریکلام ژبو پەرواسی دەیتە کرن تاکو گەشتیە وی رادی پەرواس بییته و تەنە سەر چەندین ترومبیل و کۆستەر ل باژیری هۆلیری و ژلایەکی دی فە پەرواس د راگەاندنن بیانی دا شیایە جەپ خو باش بکەت ورۆژانە مالپەر و روژنامین عەربی نوچەیین وی بەلاف دکن تشتی بالکیش دفی بوهری دا روژنامەیا ئەمریکی بەحس ل سەر پەرواسی دکەت و دیار دکەت پەرواس کوردان دلخوش دکەت، هەروەسا روژنامەیا بناف و دەنگا عەربی شرق ئەوسەت راپورتهکا دویر و درێژ ل سەر ژيانا پەرواسی بەلاف دکەت.

سیریل سترانا بوو بابە خو دپیژیت و

کاروان هەورامی ژە بو چاف رەستا خو

هەر ئیک ژ هونەرماندین کورد سیریل و کاروان هەورامی راگەهینن دپاشەرۆژەکا نیزیکی دا دئ ئەلبوما خو یا نوی بەلاف کەن، کو نوکە پرانیا کارین ئەلبوما هەر ئیک ژفان هونەرماندان ب دوماهیکی هاتینە، کاروان هەورامی راگەهاند ئەلبوما منا نوی ژ ۹ تراکان پیتک دەیت و بەری نوکە من سترانەک دناف وی ئەلبومی دا کلیپ کرپە و نوکە ژى دی سترانەکا ئینگلیزی کو هەردناف فی ئەلبوما منا نوی دا یە دئ کلیپ و بەلاف کەم و ل دەمەکی نیزیکی ئەلبوما خو ب تەمامی دئ بەلاف کەم، ژلای خوقە ژى کچا هونەرماندا کورد سیریلی راگەهاند ئەلبوما من ژ ۱۰ تراکان پیتک دەیت کو هەمی میلودی ژلای هەلکەوت زاھیر فە هاتینە بەرەفکرن و ئەلبوما من ب ناقتی بابە گیانە و دئ پیشکیشی بابی خو کەم، ل دوور سترانین دناف ئەلبومی دا سیریلی گوت کو تەف سترانین، من درومانسی نە.

تساهجوانا كوردستانه هاریکاریا نةكەفنه

و بةفون كورنان وكت

پشتی وی چەندی کو شاهجوانا کوردستانی سەرەدانا باژیری دھوکی کری دگەل کومەلا کیم ئەندام و بەژن کورتین دھوکی کومبو و د لیستەکی دا ناقتین وان تومار کرن ژبو ب جەکرنا داخازین وان، جارەکا دی شاهجوانا کوردستانی قەستا باژیری دھوکی دکت ل سەر حسابا خو چەند پیندقی یان بو وان دابین دکت

دقی باری دا شاهجوانا کوردستانی راگەهاند مە قەستا باژیری دھوکی کرو ومن هەندەک دیاری پیشکیشی وان کرن و هەر چەندە ئەو هەژی دیارین مەزنترنیوون

زێدەتر شتی عەزیز شاهجوانا ئەف سالەیا کوردستانی گوت: ئەوا دشیانین من دا بیت دی هاریکاریا کیم ئەندام و بەژن کورتان کەم و هەروەسا داخازی ژ حکومەتا کوردستانی وکومپانی و رێکخراو و کەسایەتییەن دەولەمەند دکت کو هەر دەم هاریکاریا فی تەختی بکەن، چونکی ئەو خودان خەونین جوانن.

نیساله نسری وپزیت کچا کورو

پەرواس باشتیرنه

خانمە هونەر مەندا ب ناڤ و دەنگا عەرەبی "نیساله نسری" رادگەهینیت کو کچە کوردا پشکدارا بەرنامی عەرەب نایدول ژ هەمیان باشتەر، نیسالیەیی دتوتەرئ تاییەتی خودا نڤیسایە گەنجی سوری و کچا کورد باشتیرین دەرنامی عەرەب نایدول دا، ئەفە ژ پستی وی یەکی هات کو نیک ژ حەژنکەرتین نیسالیەیی پسیار ژئ کری نەری دەرنامی عەرەب نایدول دا تو ب کیژ پشکداری مەندەهوشی؟ وی ژئ دەرستقا خودا گوتیە نەز حەژ دەنگی پەرواس حسین کچا کورد وکوری سوری عەبدلکەریم دکت، دنهە دا کچا کوردا پشکدارا بەرنامی عەرەب نایدول ب دەستفە نینانا گەلەک دەنگان بەردەوام دریزین نیکی دایە و شیایە ببیتە جەئ رازیبوونا چەندین ناقدارین کورد و عەرەب.

دولە تساهین:

من خو نەکوشتیە

ئەکتەرا مصری دولی شاهین بیزاریا خو رادگەهینیت ل دوور وان گوت گوتکین کو ل قی دوماهیی ل سەر وی هاتینە گوتن کو ب ناخفتنا چەند ژێدەرەکتین دەنگ و باسان هونەر مەندا ناڤیری دەهیا می بوری دا بزاقا خو کوشتنی کریە، ئەف گوت گوتکە پشتی وی چەندی هاتن کو دولی شاهین تاهەنگ دگێرا ب هەلکەفتا سەرکەفتنا دوماهیک فلمی خو یی ب ناڤی (تتخ) هەر ئیکسەر پشتی بەلاف بوونا شان دەنگوبان دولی شاهین گەلەک بیزار بوویە و هەر ب قی ئەگەرئ دولی رادگەهاند کو من دقیت هەمی جەماوەرو وحەژنکەرین خو ناگەهدار بکەم کو ئەف چەندە یا دیرە ژ راستیی

شعبان سلیمان :

نھا ناستی تیکه لیا

خه لکی دگه ل

هه لبه سستی خورت

بویه

هه لبه سستخان شعبان سلیمان ل سهر ناستی نھا یی هه لبه سستی و نهو گرنکیا پی دهیته دان و گریدانا خه لکی ونهو شیوازی نوی یی کلیپکرن و به لاف کرنا هه لبه سستی و هند دیتتین دی یین خوبو خواندمقانی کوفارا سیلافا بهرچاچ دکمت .

ناگر و گورن ژ دهقی ته دبارن
چ بورکانه رسته نه
لبن خامه یی ته دنالن
چ رسته نه بارو قه نه
بو گنده لا لافاو نه فالن
ناااا دایکی بهس بیژه من
نه گهر خیانه ت بیت
ب په یقا وه لات بهیته نا فا کرن
و دایکه ب رستا
نه زان بهیته هشیار کرن
دیسا دایکی ب هه لبه سستا
سهری دزا بیت ژئی کرن
بلا دایکی
من مه سترین تاوانیا کری
ژبه رکو گهر نه ژ نه قی نه کهم
هنگی بزانه دایکی
کورئی ته خیانه تیا ل وه لاتئی خو
کری

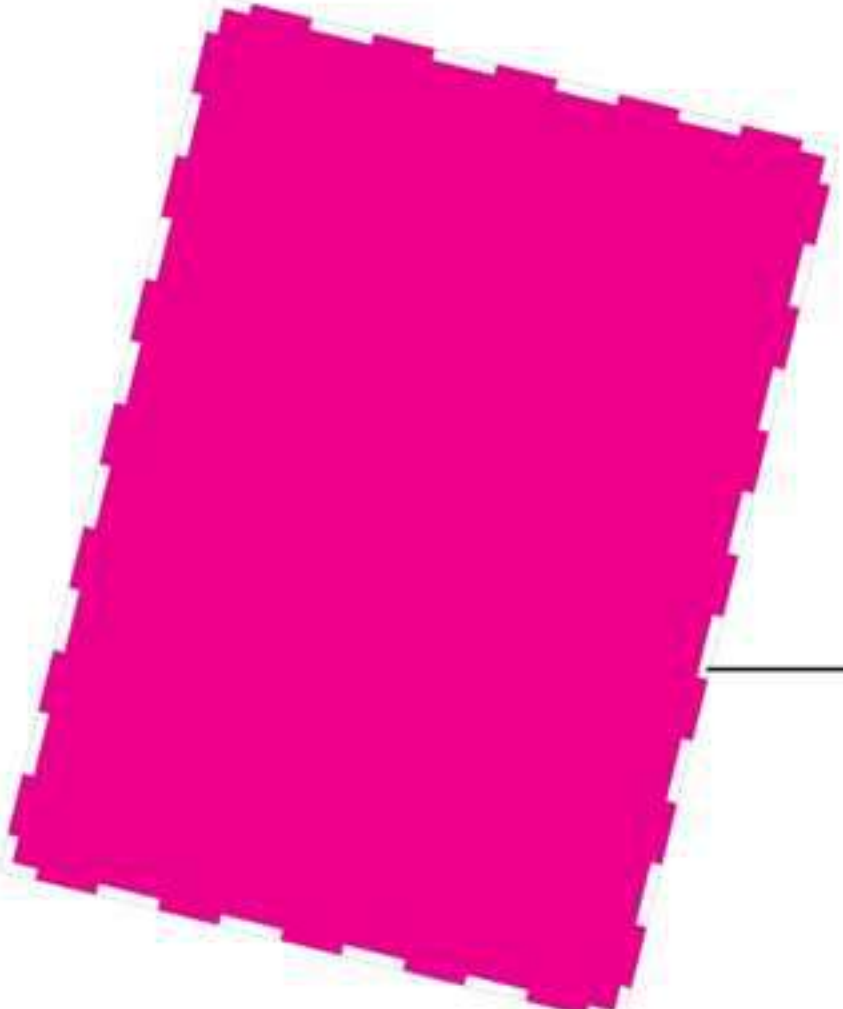
نامیدی دهست پیکریه و ل دهوکی
سهره لدایه کو یه کهم جار هه لبه سستی بویه
بازار و کومپانی بییت مه زن بهرهم هیتایه
ل دو ماهی هه لبه سستخان شعبان
سلیمان ل سهر دیروکا ده رکه فتنا
هه لبه سستی بو سیلافا دیارکر : دیروک
دی شاهد بیت نهف شیوازه ل بادینان
سهره لدایه و بنگه هی وئی هاقینگه ها
سهرسنکی، ل ده قه را نامیدی بویه .

ژه لبه سستین شعبان سلیمان : دایک

ناااا دایکی بهس بیژه من
کورئی من نی یا خو یایه
نه قرو دهی ژیک جودایه
چ هه لبه سستن ، چ هوزانن
چ په یقن

هه لبه سستخان شعبان سلیمان
دهر باره ی ناستی نھا یی هه لبه سستی
و خواندمقانی بو سیلافا دبیرت : ب
دیتنا من نه قرو پتر ژ هه رده مه کی ناستی
تیکه لیا خه لکی دگه ل هه لبه سستی خورت
بویه، نه ز نه گهری دزقرینمه پیتا نوی نه و
ب سیدی کرنا هه لبه سستی و کلیپکرن
وئی دهست پیکری، کو هه لبه سستی ل بهر
وه رگری شریکریه و شیاینه هه لبه سستی
گور ته کنه لو ژیا نو بکه نه ده ر ماله کی
دا ب رتیا سیدیا، ئینته رنیتی و شاشین
ته له قزیونا، زیده باری هه لبه سستخان شیوازی
و زمانه کی سانا هی .

ل سهر شیوازی نوی یی کلیپکرن
هه لبه سستی و جهی کو بو جارا ئیکی
لی دهست پیکری، شعبان سلیمان
گوت : ب خوش حالیه قی شیوازی ژ
ده قه را نامیدی و یه کهم جار ژ رادیویا

نووپه یین زانستی

ریژیا دووهم نوکسیدئ کاربونی توخیبی خو بهزاند

ویستگه ههکا نهمریکی ل ولایهتا نوهاییو ریژیا دووهم نوکسیدئ کاربونی دناث کهفلوژانکی بایئ نهمردی دا تومارکر و دیاربوو کو ژمارهیهکا پیشایی هاته تومارکر، نهو ژی ۴۰۰ پارچهیه ژ ملیونهکی.

بو زانین دویمایهیک جار ریژه گههشتیه فی ژمارئ (۱۰۰۰۰۰۰/۴۰۰) دزقریت بو بهری ۳-۵ ملیون سالان کو هیشتا مروث لسمر رویئ نهمردی پهیدا نهیبوون.

دووهم نوکسیدئ کاربونی نیکه ژ گرنگترین نهو غازیت ناسیبوونا گهرمی ل نهمردی پهیدا دکهن و پلهیا گهرمیا وی بلند دکهن. ریژیا فی غازئ زنده دبیت ب دهستیت مروقان وهک نهجامهک بو ب سوتنا ووزهیبیت خورست مینا رهژوی و گاز و غاز.

دهرمانیت کیمکرنا کولیسترولئ بیردانکی تیکدندن

فهکولینهکا نهمریکی ل زانکویا نهمریزونا هاته نهجامدان لسمر ههژمارهکا مروقان کو بیردانکا وان تووشی لاوازی بوویه پستی بکارینانا دهرمانئ (ستاتین) نهوی دژی بلندبوونا کولیسترولئ دناث خوینی دا کاردکته. دفتی فهکولینی دا ستاتین هاته دانان دگل خانهیبیت دهماراندا ل تاقیگههی و دیاربوو نهو خانه پهچقطن و هندک پرتکیت وهک موریکان لسمر سویتت وان پهیدابوون. نانکو هاته پیشینکرن کو نهویره ستاتین لیشت لاوازیوونا بیردانکا هندک ژ ودرگرتت وی بیت.

خانمهکا برازیلی ژ مرنئ قهرهست پستی رومهک ددهفی چووی و گههشتیه پاتکی

نوژداران ناشکراکر کو خانمهکا برازیلی ب ناوایهکی سهیر ژ مرنئ قهرهست پستی کو رومهکا نیچیرا نهنگان د دهفی چووی و ههتا پاتکا وی گههشتی!!! نهف خانما ۲۸ سالی ژ مرنئ قورتال نهووه ههکه نهو روم سهنتیمترهکی ب تنی جهی خو گهوری بایه. نشتهرگهیهکا سهرکهفتی بو خانمی هاته نهجامدان ژبو دهرئیختنا رومی و چاههزی یه ب تهفافی ساخ بییت.

نهو روم کهفتبوو ناث دهفی خانما برازیلی دهمی یا روینشی ل لیتانگهها مالی و ههقزینی وی چهکی خو پاقر ذکر ل ژورا بهرامبهر لیتانگههی. نوژداران گوت ههکه نهو روم ۱ سم بو لاین ژنافا چوویا دا رها سپی قهتینیت و خودان فالنجی بیت و پاشی مریت، دیسان ههکه روم ۱ سم بو لاین ژدرقه چوویا دا رها خوینی یا سهرکی ل ستوی پرچینیت و دا خودان ب خوین بهریونی مریت.

گوهدانا سترانیتت ب خهم و کوفان خودانی تهنا و نارام دکهن

فهکولینهکا نوی ناشکراکر کو گوهدانا سترانیتت پری خهم و کول و کوفان خودانی ژبیرقه دکهن و هاریکاریا وی دکهن ههست ب نارامی و دلفرههیی بکته و زال بییت لسمر خهمیت خو. نهف نهجامه ژی دژی وی ههرا بهری نوکویه نهوا دگوت ناوازیت دلگمش و فلمیت کومیدی باشترین ریکن خودان لسمر کول و کوفانیتت خو زال بییت. نیکی ژ فهکولهان گوت: مینا ههفالهکی دلسوز نهو ناواز و فلم و پهرتوکیتت دگل رهوشا مروقی یا نهو دگونجن پتر مفای دگههینن وی.

گوډه څه چنين ل پشت ديواريت زانستی ...

روسیا څه دگرڼه (هلهوډشيان و ویرانبوون و پتر ژ ۴۰ هزار داریت ریلې ژ رهغه هاتنه هلهکیشان!!!... شهف و روژ ل خه لکې نوروپا بوونه روناھی نیزیکی ۷۲ دهمرمیران ههتا وی رادهی کو وهلاتی دکارین روژنامهیان ل کولانان بخوینن ل نیقا شهقی و وینهگر وینهیان ب کامیریت خو بگرڼه بی فلاش!!!... گهلهکا ههستکر پیلهکا بایې کهل خو لناف چاڅان دا ل دویراتیا پتر ژ ۱۰۰۰ کیلومتران!!!... خول کیشوهری نهمریکا لاتینی خه لکی ههست ب لهرزینا نهمدی ل بن پییت خو کر و پیلهکا ترس و سههمان ل جیهانی به لاقبوو و گهلهکا هزرکر کو نهغه دویماهیا دونیایې یه!!!... ل نهلندی وی روژی هندک ژ جوتیاریت گوندهکی دهقهری ژنشکهکی څه دیت تشتهکی زیده برسقی ل کیلهکا نهمسانی دیاربوو... نهو تشت ولسا دبرسقی کو چاڅ دنکارین دریرلی بنیرن... ههکو نهو روناھی پتر نیزیکی نهمدی بووی ب دهنگهکی بلند پهقی و نهغهکی نهژدهها ژ دویکیلهکا رهش لپهی

هندک زانا هزر دکهن دیاردهیا بهرهڅاژیوونا جهمسهران نه دویره نهگهرا قرهههونا نانکو څه بریانا دایناسوران بیت، دیسان نهو زانا هزر دکهن کو گهلهک شارسنایهت ل سهر دهمین کهڅن ههبوون و بریان ژبهرفی دیاردی.

د راستی دا دیاردهیا بهرهڅاژیوونا جهمسهران ههبوونا پرهکی مهزن ژ گازی ل دهقهرا کهنداقی فارسی ((عهرهبی)) و ل هندک بیابانیت دی راقه دکهت، چونکی دهیته زانین ماکا گازی هندک زیندهوهرن کو دکهڅندا پری وی جهی بوون و پاشی مرن و کهفته لژپر پهستانهکا مهزن... تشتهکی بهرنهقله دیاردهیا بهرهڅاژیوونا جهمسهران روخسار و سروشتی نهختهری نهمدی گهوری بیت و دهقهراکا مینا کهنداقی فارسی کریسته بیابان پشتی کو یا کهسک و تیر زیان... پشتی رویدانا بهرهڅاژیوونا جهمسهران لجارا بهیت نه دویره دهقهرا کهنداقی دیسان کهسک بیستهغه وهک رهوشا وی بهری سهدان هزار سالان!!!.

په قینا سیبیریا

ل نهلندی روژا ۱۹۰۸/۶/۳۰ پهقینهکا زیده مهزن و بهیتز، کو مروغان ب دریریا دیروکی وهک وی نه دیتی یان بهیستی، ل دهقهرا (تونگوسکا) ل نیقا ههریما سیبیریا ل دهولهتا روسیا روی دا... گوریهکا مهزنا ناگری ژناف بهفری دهرکهفت و بلندبوو نهمسانی و نیزیکی نیقهکا نهختهری مه روهن کر!!!... هزاران ژ جوتیار و تاکنجییت فی دهقهری نهف گوریا ناگری دیت و دهنگی پهقینی بهیست... هندک پهسنا فی گوربی دکر و دگوت مه هزرکر کو روژ ژوردا ب نهمدی کهفت!!!... شهفا دهقهری و ههریمی و دهولهتی بو روژ... پارچهکا نیکجار مهزن ژ ریلیت سیبیریا (کو ۲۵٪ ژ نهمدی

د ناستی عبدالحة کیم

بهرهڅاژیوونا جهمسهریت

مهگناتیسې

نهغه دیاردهکا نه ناسایی و ننتیکهیه دم بو دم ل نهختهری نهمدی روی ددهت ههر چند ملیون سالان جارهکی و چ راقه بو نههاتینه دیتن ههتا نهڅرو!!!. ههرکس دزانیت کو بوصهله ل ههر جههکی بهیته دانان بهری دهرزیکا وی دکهڅیته جهمسهری باکور، ههکه جهمسهریت نهمدی بهرهڅاژی بوون دی بهری دهرزیکي کهڅیته جهمسهری باشور. زانا دبیزنه فی دیاردی بهرهڅاژیوونا جهمسهریت مهگناتیسې. گهلهک گروف لسهر رویدانا فی دیاردی ههنه، بو نمونه نهو شوینیت لسهر کهڅریت فولکانیت کهڅن هاتینه کولان و دناڅدا هندک هوبرکی ناسنی مهگناتیسگری ههی بهری وان یی ل سهمتا مهگناتیسې یا وی سهردهمی. بو زانایان دیاربوویه کو جهمسهریت مهگناتیسې بیت نهمدی چند جارهکان بهرهڅاژی بوینه د قان ۲۰۰ ملیون سالیت دوماهیې دا ژ ژبی نهمدی و دویماهیک بهرهڅاژی بوون بهری ۷۸۰ هزار سالان رویدایه. بو زانین بهرهڅاژیوونا جهمسهریت نهمدی ب شهغهک و روژهکان روی نادهت، بهلکو نهف دیارده دهان سالان څه دکیشیت ههتا تمام دبیت. نهف دیارده نهجامیت مهترسیداریت مهزن لپهی خو دهیلت چونکی دهمی ههردوو جهمسهر لیک دهینه گهورین ههڅسهنگیا خورستا نهختهری نالیسهنگ دبیت و نامینیت دروست. نیک ژ نهجامان نهوه بیقهلهرزیت ب هیز و پهقینا فولکانان و باهوز و هرهبایت دژوار روی ددهن، ژبلی کو ژیا نا بالندهیان و مشهختبوونا وان تیک دچن.

سیبیریا... راقهیا بنبر) تیدا دکراند کو
 نهگهرا پهقینئ کورتهرومهکئ (نیزک)
 نهژدههایه!!! هرچهنده نهو نکاری نهگهرا
 مرنا هندهک ژ نهندامیت قولا بهراهیئ
 و نهساخبوونا هندهک نهندامیت قولا
 دووئ بزانیئ!!!

پشتی پهقاندنا بومبا هیروشیما
 زانایان میزهکر کو ههردوو پهقین مینا
 ههشن!!! ل ههردوان هیتزا ویرانکرئ
 ل دهردوران پتریوو ژ ناقهندیئ، لهوما
 هندهک داریت ناقهندا پهقینئ مابوونه
 ساخ و ل ههردوو پهقینان ستوینهکا
 گوربئ و ناگری مینا کفارکئ بلند دبوو
 نهسمانی!!! دیسان گهلهک گهورینیت
 بوماوهکی ل شینکاتی و میتش و موران
 پهیدا دبن ب ههقرا دگهل دیاربوونا
 کولک و کهلشان لسهر لهشئ گیانداریت
 دهقهرئ. نانکوژ گهلهک نالیانقه پهقینا
 سیبیریا مینا پهقینا بومبهکا نهتومی
 بوو. جهئ حیبهتی مانئ ژئ بوو کو
 هندهک پارچهیئت فوسفورئ پاقر (نقی)
 ل ناقهندا پهقینا سیبیریا هاتبوونه دیتن
 و نهقه ژئ کانزایهکه نهبوویه بهیته دیتن
 ل وارگههکی بهلکو دهیته بهرههقکر
 ل کارگههیت تایبهت ب بهایهکی زیده
 گران.

گهلهک بیردوز هاتینه دانان ژبو
 شروفهکرنا نهگهرا پهقینئ نیک ژ وان
 دبیتیت لهشهکی کوریدار ژ نهسمانی
 ژوردا ب نهردی کهفتیه، نیکا دی
 دبیتیت گهمیهکا نهسمانی کو ب ووزهیئ
 نهتومی کاردکر و قهستا نهردی کرپوو ژ
 نهختهرهکی دی ژبه نهگهرهکی ژکار کهفت
 و ل هنداف دیشهرهکا ههریما سیبیریا
 پهقی، نهقا دویماهیئ بیردوزا زانایئ
 سوقیهتی یئ ناقدار (ئهلکسهندهر
 کازینتوف) ه کو ههژمارهکا زانا و
 ماموستاییت زانکویا موسکو باوهری
 پی ههیه و پالپشتیا وئ دکهن.
 دسهر ههمیئ را هیتشا نهگهرا
 بنبر یا پهقینا سیبیریا نههاتیه زانین و
 ههمی هزر د شیلی و مژهوی نه!!!

نهچاربوون بهرف موسکو فهگهرن... ل
 سال ۱۹۲۱ئ زانایئ سوقیهتی (لیونید
 کولیک) دست ب فهکولین و لدویقچوون
 و کومکرنا پیزانیا کر ژبو راقهکرنا نهگهرا
 پهقینئ... کولیک ۶ سالان ل ژتدهرهکی
 دگهرا ژبو خهرجی و مهزاختنیت
 گهشتهکی بهرف جهئ پهقینئ ههتاکو
 نهکادیمیا زانستیت سوقیهتی رازی بووی
 هاریکاریا وی بکهت و درافئ خهرجیان
 بو ب مهزختیت. ل سال ۱۹۲۷ئ
 کولیک و ههقال و یاوهریت خو گهشتهکا
 پر ناریشه و سخنتی دهستپیکر و مههکا
 ساخ فهکیتشا!!!... ههکو قولا وان نیزیکی
 جهئ پهقینئ بووی سههمئ سهرئ وان
 گرت دهمن دیتی کو ههمی داریت ریتلا
 مهزن ژ رهقه هاتینه ههلیکیشان و ب
 شیوهیهکی پهجنی کهفتینه نهردی!!!...
 سهریت ههمی داران ژئ بهرئ وان کهفتبوو
 سهمتا باشورئ روزهلاتی و رهیت وان ل
 سهمتا باکورئ روزناقای!!! چهند نهف
 قوله پتر نیزیکی ناقهندا پهقینئ دبوو پتر
 نیشانیت ویرانبوونئ دیاردبوون ههرچهنده
 ۱۹ سال لسهر پهقینئ دهر بازبون!!! لهوما
 ژئ نهندامیت گهشته بزیدیان و فرشک لی
 تنگبوو و بریارد د جهدا بزقرن!!!

کولیک بیئ ئومید نهبوو لهوما
 هندهک ههقالیت نوی جهماندن و
 گهشتهکا دی نامادهکر ل ههمان سال
 (۱۹۲۷). قولا نوی گهشته پهنگاقا
 ربارئ تونگوستا کو ناقهندا پهقینئ
 بوو. ریل یا قالا بوو ژ داریت شین
 و گژ و گیا و میتش و موران. هندهک
 شینکاتیئت سهر ل لیقا دارستانی
 ههبوون کو بهری هینگئ نههاتبوونه
 دیتن و نیاسین!!!... مامزیت دارستانی
 تری لسهر پیستی وان کهلش و کول
 بوون!!!... دیسان نهندامیت قولئ
 نهساخی دناقدا بهلاقبوون و جارهکا
 دی (کولیک) نهچاربوو گهشته خو ب
 دوماهی بینیت و بزقریته موسکو!!!

پشتی ههردوو گهشتان (کولیک)
 پهرتوکهک دهرنانی لژیر ناقئ (پهقینا

خو هیتلا... ل ههمان دهه گوریهکا مهزنا
 ناگری ژناق نهفیری دهرکهفت و رهف ب
 خهلیکی کهفت و ههمیان مرنا خو دانا
 لسهر دهستیت خو!!!

لدویف هزرا زاناییت نهفرو هیتزا فئ
 پهقینئ ۶۰۰-۱۰۰۰ جاران تههت پهقینا
 بومبا نهتومی یا هیروشما بوو!!! ههلبهت
 نهقه ل دهههکی رویدابوو کو هیتشا
 مروقی بومبیت نهتومی و هایدروجینی
 نه نهفراندبوون.

حکومهتا روسیا قهیهصری گهلهک
 پویته ب فئ رویدانئ نهکر و خو لی
 نهکره خودان ههتا بوورینا ۱۳ سالان
 لسهر رویدانئ، نهقه ژئ ژبه مژویلیا
 وئ حکومتئ ب رهوشا سیاسیا نالوزا
 وی دهمنی و نالهباریا گهلی روسی ژ نیش
 و ژان و دهردهسهری و گرفتاریان ههتاکو
 دهولهتا روسیا قهیهصری ههلوهشیای و
 ل شوینا وئ نیکهتیا سوقیهتی هاتیه
 دامهزراندن ل سال ۱۹۱۷ئ. تشتئ
 نیکانه یئ هاتیهکرن کومهکا زانایان
 گهشتهک پیکنینا ژبو سهح و سویت
 دهقهرئ لسهر کیستی خو... وان زانایان
 بهرف دهقهر تونگوستا دا رئ و هیتشا
 نهگهشتینه بنجهئ تووشی هندهک دهرد
 و نهساخیان بوون و دوو ژ وان مرن و

باشترین (۱۰) گولکهر د دیروکا (چامپیونس لیگ) دا

- ۱- گول.
- ۲- لیونیل میسی (نهرژده‌نتین) ۶۱ گول.
- ۳- رود فان نیستلروی (هوله‌ندا) ۶۰ گول.
- ۴- نهدری شیفشیتکو (ئوکراینا) ۵۹ گول.
- ۵- کریستیانو رونالدو (پورتوگال) ۵۵ گول.
- ۶- تیری هینری (فره‌نسا) ۵۱ گول.
- ۷- فلیپو اینزاگی (ایتالیا) ۵۱ گول.
- ۸- نهل‌فریدو دی ستیفانو (نهرژده‌نتین) ۴۹ گول.
- ۹- نیزابیو (پورتوگال) ۴۶ گول.
- ۱۰- نهل‌ساندرو دیل پیپرو (ایتالیا) ۴۳ گول.

چامپیونس لیگ دا. ژهرکو (رائول گونزالیس و رود فان نیستلروی) د پلا نیکی و دووی ژ لیستا باشترین (۱۰) گولکهرین (چامپیونس لیگ) دا دهین، نیدی دهلیقا زنده‌تر کرنا ژمارین گولین خو نه‌ماینه، ژهر چوونا (رائول) ژ نهوروپا و په‌یوه‌ندی کرن دگهل یانا (سه‌د) یا قه‌ته‌ری و هیلانا (نیستلروی) ژ یاریکرنی، نوکه سه‌رده‌م سه‌رده‌می دوو ستیرین هه‌ره گه‌شن د نهمانی ته‌پاپی یا جیهانی دا کو نه‌و ژی (کریستیانو رونالدو و لیونیل میسی) یه، و نوکه دهرفه‌ته‌کا مه‌زن لبهر سینگی وانا دایه کو بینه هه‌فرکین بهیز بو‌شکاندنا ریکوردا (رائول و نیستلروی).
 نه‌هه ژی لیستا باشترین (۱۰) گولکهر د دیروکا (چامپیونس لیگ) دا:
 ۱- رائول گونزالیس (ئیسپانیا) ۷۰

خولا یانین نهوروپا قارلا‌ه‌مانین خولا (چامپیونس لیگ) نه‌و قاره‌مانیا بناث و دهنکه نه‌وا پترین چاٹ د جیهانی دا ته‌ماشه‌ی یاریین وی دکهن و سال بو‌سالی ژی بینه‌رین فی قاره‌مانی زنده‌تر لی دهین و خه‌لکه‌کی زور د جیهانی دا ته‌ماشه‌ی یاریین فی قاره‌مانی دکهن، له‌ورا مه بفر دیت لایه‌نه‌کی ژ وی قاره‌مانی بو خوتنده‌فانین گوفا‌را (سیلاٹ) ب گشتی و باده‌کا وهرزشی ب تایبه‌تی بدهینه بهرچاٹ کرن کو دی یا تایبه‌ت بیت ب باشترین گولکهرین نه‌فی قاره‌مانی.

سال بو سال هه‌فرکین باشترین گولکهر د دیروکا خولا یانین نهوروپا قاره‌مانین خولا (چامپیونس لیگ) دا زنده‌تر خو نیزیکی هیرشبه‌ری نیسپانی (رائول گونزالیس) دکهن، کو تا نوکه پلا نیکی دهیت ژ باشترین گولکهر د دیروکا

يارين بروسيا دورتهوند پر هاندهرترين

ب (۲۰) يانا، و پاشي ئيسپانيا ب (۱۲) يانا و مهكسيك ب (۱۰) يانا و ئيتاليا ب (۶) يانا.

لئ تشتت جهت سهرنجت نهوه كو ل يانا (كلوب نهمريكا) يا مهكسيكي ل پلا (۹) ئ دهيت د وئ ليستت دا ب رتزا (۵۳) هزار و (۷۵۰) هاندهر بو ههر ياربهكت دنات ياربهكهها خو دا و بقئ چهندي يانا (كلوب نهمريكا) يا مهكسيكي دبته ئيكهمين يانه ل دهرفهئ نهوروپا د ليستا پرهاندهرترين (۱۰) يانه د جيهانئ دا.

خو دا بگههينيته (۸۰) ئ هزار و (۵۵۲) هاندهر، و د پلا دووي دا يانا (مهنچيستهر يونائتد) يا ئينگليزي دهيت كو رتزا هاندهرا د ههر ياربهكت د ل ناٹ ياربهكهها خو دا كو ياربهكهها (ٹولدراتر افورده) دگههيته (۷۵) هزار و (۳۸۷) هاندهر، و د پلا سيئ و چورائ دا يانين (ريال مهدير د و بارشهلونا) بين ئيسپاني دهين.

ههروهسا د وئ ليستت دا نهمانيا ل دهستپيكا ههمي وولاتان دهيت ژ (۲۲) يانين پرهاندهرترين، و لدويقدا ئينگليز

لدويف ليكولينه وديهكا نوي كو كومپانيهكا بهرازيلى كو يا تايبهته د بواري راويژكاريا دارايي دا نهمجام دايه، دهركهفتيه كو يانا (بروسيا دورتموند) يا نهماني ل سهرئ ليستا وان يانان دهيت كو يارييت وان زورترين هاندهر ناماده دبن دنات ياربهكههئ دا.

ليستا كومپانيا (بلور) يا بهرازيلى (۱۰) يانه دهست نيشانكرينه و ل سهرئ ليستت يانا (بروسيا دورتموند) يا نهماني هاتيه كو شيا رتزا هاندهرا د ههر ياربهكت د ل ناٹ ياربهكهها

چيروك

حه كه ژيكرنا دهيك و بابا

هه بوو نه بوو كهس ژ خودي مه زنتر نه بوو ديژن ل بنارا چيايه كي مالهك هه بوو و نه ندا ميټ شي ماني ژ سي كه سان پيك هاتبوون، دهيك و باب و كورهك.. ناقي كوري وان له وند بوو و ناقي بابي ميرزا بوو و ناقي دهيك ژي بيړيشان بوو.. له وندې روژانه هاريكاريا دهيكو خو دكر و بابي وي ژي د چوو سهر كاري داكو ناني بو مالا خو پهيدا بكهت و جلگان بو كوري خو بكريت و ژيانه كا خوش بو پهيدا بكهت... و كاري بابي وي هه مي روژا نه فقه بوو.

دهم هات و جهژن نيزيك بوو و له وندې چ جلک نه بوون بكهته بهرخو و ل روژا جهژني بچيت ب كه يفضوشي دگهل هه فاليت خو بگهريټ.. ل سپيدهيا روژا جهژني بابي له وندې ژ مال دهرکه فته بوو، له وندې يي خه مگين بوو ژ بهرکو هه فاليت وي هه مي جلكيت نوي كړبوونه بهرخو، وي بتني نه كړبووني.

ژ نيشكه كيټه بابي وي هاته مال و هندك نشت ددهستي دابوون، له وندې چوو بهراهيكا بابي خو كا نه و چنه ددهستي دا و كا چ بوو وان نينايه و گوته بابي خو ته بوو مه چ نينايه؟ بابي وي گوتي دا بچينه دژورقه بهري خو بديني كا من چ بو و ه نينايه.. چونه دژورقه و بهري خو داني كا چ بو نينايه هو كوري وي سه حدكته بابي وي جلكيت بو وي نينانين هندی دنيايه كي كه يفا وي هات ژ بهرکو جلكيت بو نينانين و ههروهسا بو خو و دايا و ژي نينا بوون.

له وا دقيت هه ردهم ريژي ل وان دايا بابا بگرين و نه گهر نه و ژ مه رازي بوون دي خودي ژي ژ مه رازي بيت.

دئ چاوا ل بېنه دانا هاقينئ دهمن خو بورينئ؟

هه قالان نهغه خاندنا مه هه ميان ب دو ماهيك هات و دهمن بېنه دانه يه، و يا فهره كو نه م قئ دهمن خو ب كاريت باش و ب كير هاتي پر بكهين و نهز بخو خو ناهيلمه بهتال و همر روژ دئ ب هندهك شول و كارا رابم ژوان شولا:

هه مئ سپنده هيان دهمن ژخه و هشير ديم دئ بو دهمن ده مژميره كئ وهرزشئ كم و همر روژ ژئ رهنه كئ وهرزشئ، پاشئ دئ دگهل دهيك و باب و خويشك و براييت خو تيشتنئ خوم و دئ بيژمه داياكو خو بلا هه مئ گاغا خارنيت ساخلم و باش بوو مه دروست بكهت، داکو لهشئ مه يئ ساخلم بيت و توشئ چ نيشا نه بيت، پاشئ دئ دگهل هه مئ نه دامت مالي سمر و بهرئ مالي كم و ژورا خو يا نقشتنئ ژئ ب ريك و پيك كم و هه تا دبته نيقرئ دئ بزاقئ كم هندهك شكلا چيكه م و دئ هه لگرم و پاريزم، دهمن مه زن ديم دئ بوو من بنه خوشترين بيره اتن و دئ ب وئ ريكئ ژئ خو كه مه هونه رمه ند، ال دانئ نيقاري ژئ دگهل هه قاليت خو دئ چمه ناڤ باخچئ نيزيكي مالا مه و دئ چهند ياريا و له يستوكان كهين و هيش گه لهك نه بويه درهنگ دئ زقرمه ف مالي.

پشتئ خارنا شيقئ ژئ دئ بېنه كئ سه كه مه هندهك پروگراميت زاروكان و فلم كارتونان و بېنه كئ ژئ دئ شه قبيريئا خو دگهل مال بورينم و دئ بالاڤا خوكه م و ددانيت خو شوم و دئ زوي نهم، داکو سپيدئ زوي ژخه و هشير بيم و دهست ب كاريت خو بكه مهغه.

هيڅينې هزرين باش ... كارين باشن

جفاک ب چاڅه کي بلند بهرې خو دده تي و ل گوردي کارين خو بيتن مهزن بلند دبن، وده کو چراهه کي روناهايا خو دده ته دهر و بهرین خو و خه لکه کي ديتر ژي ل بن وي رونا هيې دژيت. نم کورد ب قی رهنگي ژيانا تراژيدي کو ژ پتريا خوشيېن ژيانې بي بهر بووين، دقیت همي ژيانا خو تهرخانکين بوو زانست و زانينې و بهر هه فکرا هزرين نوي و پيشکفتي بو هندي بهر همي هزرين باشين مه چاندين بينين ويخوين و بهر ده وام بخوين دا پتر دوربين بين دژيانې دا، زانايې ناقدار هينري فورد ديترت (هه کسکي ژانستي څه قه تيت پيره ميتره نه فجا بي بيست سالي بيت يان شيست سالي بيت).

سهره کي ژيانه، دخوون دا بژين و هزرکرا وان يا سنورداره، قهرقودي مه ژيې وان هزرين نوي نا ودرگرن و هيزا بهر فرده بووني نينه، نقيسه ر توفيق الحکيم ديترت (بهر ژوهندا کسوکي نو بهر هه مي ددهما بي ب هيز ترين بنه ما و پرنسيپين مروفي ل سهر دبرکن و نو مروف همي کارا ب تهرازيا خو يا کسوکي د کيشيت، لهوا نه گهر مفايي وي تيدا نه بيت ب ديتنا وي کاره کي نه باشه)، لي ريکا دووي ريکا تیکوشيني و بهر خوداني يه، يا گرنگه وب زه حمه ته وکيم مروف دمه له فنان، دقي ريکي دا مروف ههول ددهت بژيت و خو ب وهستينيت و خمه تا خه لکي بکته، دهنگي خو بلند بکته و بيترته خه لکي نهغه نهزم و زيده باري ژيانې، نهز دشيم خمه ته کي پيشکيشي هه وه ژي بکهم و نهز مروفه کي نا فا کهرم، نهک خوره مه و خوپه رستم و نهز نه زوکيمه (اناني) و بهس دمرم بو ژيانې وناژيم بو مرنې، يا دروست ژي نهف ريکه يه لهوا مروف ههول بدهت پشته فانيې باشيې بيت. پله، پايه، پاره، باوه رنامه بو خمه تا مروفانيې بيت و هزرين جان دروست بکته داکو کارين باش پيشکيشي مللهت و خه لکي خو بکته، ژيده ري هزرين باش زانست و زانينه کو نه فروکه ب هوپرينيا خوفه چوپه ده همي وارين ژيانې دا و ژچارچوقين گستي ده رکه فتنه، و نهف چهندا هه ني يا دويره ژ بهر ژوه ندين کسوکي، به لکو دکه فته دناف بهر ژوه ندين گه لان و وه لاتان دا و هه لسانگدا فان رهنه گه مروفان ژي ژ جه ماوه ري ده رکه فتهت و سه رکيشين ريکين باش که سين ژيانا خو گوري پرنسيپين گه لان و مروفايه تيې کرين ب سهدان سالان ژي و ده رکه ربيت ساخ بن يان د مري بن، دناف جفاکي دا هه ر دساخن وجهي وان بي بلنده وه همي

فاروق يوسف سليمان

ژبه رکو ژيان ب سروشتي خو بهر ده وام يا دگوهورينادا، پيدقيه هزرين وي ژي بهينه گوهارتن ب شيوه کي کو ب گونجن دگه ل که توارې ژيانې بي نوي و ل ده مي هزره ک که فن دقیت نيکا نوي وي ژناف بيهت و بهيته جهي وي و بيته هيڅينې کاره کي باش وه همي جارا مروف پشته فانيې ل هزرين باش بکته، نه گهر تو پالقه نه ده ي ب کيماتي بهيله وهک وي ژبه رکو ته قني جفاکي بي پيکهاتي يه ژ هزوو بيرو بوچونين جودا جودا، تيتر هندي هه نه وي هزرې بهرزه که نه گهر يا بي مفا بيت و باش بلند بکهن نه گهر يا ب بها بيت، نم همي دزانين کو همي که لتور و تايين هه فپشکن د نيک خال دا، نو ژي پشته فانيې ل باشيې دکهن و خو ژخرابيې دده نه پاش وهه ر نيک ژي ب ريکه کي ده ريريني ژنافه روکا خودکته وب شيوې ره فتارو کارکن د ژيانې دا دهيته بهر جفاکرن، چاکي ژي ديهته دوو ريک مروف دگريت يا نيکي ريکه که همي مروف نانکو بارا پتر ژخه لکي قني ريکي دگرن دا بژين، نانکو مه رهما وان يا

گفاشتنیت دهرونی دپنه نه گهری مرنی

و/ بژیان نیرومی

تا چند نم ههست ب گفاشتنیت دهرونی دکهین؟ ل دویف فکولینه کئی بهرسف رهنکه کاریگهری ل سهر ساخلمیا دلی بکته. فکولینه کئی دیارکریه، نمو کسیت ههست ب هه بوونا گفاشتنیت دهرونی دکهن، نه گهریت زنده تر هه نه کو توشی مرنی ببن ژبه رنه خوشیا گرتنا بوریت دلی. فکولهران نمو ژی دیارکر، هه بوونا گفاشته کا دهرونی یا زنده هه فشیوه یی

وان هوکارت دی وهکی بلندبوونا ریژا کولیسترولوی دخوینی دا و کیشانا پینج جگارا دروژده کئی دا دئی بنه نه گهری زنده کرنا ترسی ل سهر دلی. فکولینه پشت ب ناماره کئی گرتد ابوو کول سهر هژماره کا پشکدار بویت دژیی ۴۳ تا ۷۴ سالیی دا نه جامدا بوو و بو دهمی ۱۴ سالا ئیخستبوونه ل بن چاقدیری. دقه کولینی دا وهسا دیاربوو نمو کسیت روی ب روی گفاشتنیت دهرونی بووین ب ریژا ۲۷٪ ترسیت زنده تر

هه بوون ب توشبوون ب نه خوشیت گرتنا بوریت دلی. ل دویف چند فکولینه کیت بهری نوکه دیاربوو نه بتنی گفاشتنیت دهرونی بهلکی دراستیی دا شیوازی سهر دهریکرنی دگهل وی گفاشتنی دا کاریگهری ل سهر ساخلمیا مروقی پهیدا دکهن. ل دو ماهیی دا فکولهر رادگه هینن کهنی باشترین چاره یه بو نه مانا گفاشتنیت دهرونی و ههر هوکاره کئی کو بیته نه گهری کیمکرنا گفاشتنیت دهرونی چاره یه بو ریگرتن ل نه خوشیت دلی.

نهری تو هه ژی دهستکه فتنی ئی ژیانیی..؟؟

زیدان سوبچی

پسپاره که بهرسفا وی دزانین، لی تیگه هشتا وانا یا وی ژ دهوروبه رین خو وهردگین، نموین کو بووینه شو فیرین ژیانا مه و هیقی و نارمانجین مه د نالوزیا مه ژیی مه دا بهرزه بووین و نزانین دژیانی دا مه چ دقیت، ب تنی دزانین دگهل میلی ده مژمیری برنقه بچین و ژیانا مه وهکی باز نه یه کئی یا لی هاتی، ب تنی دچارچوخی خو دا وهراری دکهن... پیدقی ناکهت هزر بو سوباهی بکهین، چونکی سوباهی یا وینه کریه و دوباره یا نه فروکویه، نه فجا گرنکی و ریگرتنا دهمی ژی ل بیرا مه دچیت... نایا

بوچی نهرکین مه دژیانی دا دسنوردارگری و دهست نیشانگری نه؟ بوچی نزانین نوباتیان پهیدا بکهین؟ نهری نه فنه نیشانه بو لاوازی و کیم هتیزیا مه؟ یان ژی نه رازی بوونه ژ وی دهستکه فتا مه هه ی و چاقری زنده تر و زنده تر دکهن و دزانین هه ولدانین مه نین و نارمانجا مه یا بدوماهیک هاتی... نهری دو ماهیکا نارمانجا ئیکئی دو ماهیکا ژیانیی یه؟ بوچی نم دکراسی روتینیی دا دهرناکفین و نارمانجا دوی ل دووماهیکا نارمانجا ئیکئی دا بدانین... نهری تو دترسی، یان ته پی چینابیت، یان پی دوو دلی، یان روبه ری فنی ژیانیی یی کیمه و تو نه شیی وی بکهی یا ته دقیت، یان

مه ژیی ته پی هاتی وینه کرن و تو نه شیی خو بگوهوری...!!!؟؟؟ دا هه ولبدین جهنگی دگهل خو بکهین، چونکی مه زترین سهرکه فتن نه وه یا تو دژی ناسته نگیین دنا ف دهرونی خو دا ژنا ف بیه ی، نموین بووینه ریگر دریکا پیشکه فتنا ته دا... نهری پاره و خانی و باوهرنامه و هه فترین و کاره کئی ساده نه فنه نه هیقیین ته...؟ لی بزانه نه فنه مافین ته نه دژیانی دا، نانکو هیشتا ته هیقی یین خو بجه نه نیانیه و دقیت بزانی هیقی و ماف دژیک جودانه... سهر بلندی دژیانی دا کارکرنه بو هیقیین بلند، چونکی نه گهر ته بقیت بیه ستیر دقیت وهکی وان ره فترای بکهی..

پاراستنا بهرزه ووهندیان و خوږه رستی

نډوی پتر بهرزه ووهندیا خو بقیټ دئ
خزمه تا گشتی ژي کت، پاشی
گهلوانی گوت ژي چونکی گهنج
بهري خو ددهنه پاشهروژي و هزرا
خو دکهن، لهوا ژي نډو پتر هزل ل
بهرزه ووهندیا خو دکهن.

سهره رایي بابه تی شریف تیجر
دیار کر کو بهرزه ووهندیا کسی
پتر دناث گهنجان دا ههیه و پتر
نډو هزل ل کهسایه تیا خو دکهن،
پاشی شریفی قه کوله نډو ژي
دا زانین کو گلهک کهس ههنه
ژبه بهرزه ووهندیا خو یا کسی ل

پتریا یین ناخستین دیار کرن کو بهرزه ووهندیا خو دهه ر ناوایه کی
دا گرن گتر دینن ژبه رکو پتر هزل ل کهسایه تیا خو ههیه
و پتر گرن گتی ب پیدفین خو ددهن، ل دوور قی نیکی ژي
شارمزاین دواړی جفاکی دا دیار کر کو ژبه ر هزرا مروقاتی
کاریگری ل سهر مروقان ههیه و ژبه ر هندئ پتر هزرا خو
پهرستی ل دهف پهیدا دبیت، نهف چهنده ژي دئ کارتیکرنئ
ل مه دهنیکرنا مه ژیی مروقی کت، چونکو نډو هزره ل دهف
دبیته رهفتار و نهنجام ددهت.

و فرمانبهره ل رتقه بهریا ناقی
ناشکرا دکت کو نډو پتر هزل ل
بهرزه ووهندیا خو ههیه، چنکو نه گهر

دهوک، ههیا دوسکی

بارین عهلی قوتابیا په یمانگه هی
یه و دژیی ۲۲ سالی دا ل دوور
بهرزه ووهندیی دیار کر کو دگل
بهرزه ووهندیا گشتی یه، پاشی یا
کس یه، چونکی نډو پتر هزل
ل هزرا مروقایه تیی دکت، نانکو
نډو ل سهر حسابا کسی کاری ژي
ناکت، نه گهر خو پاشهروژا وی ژي
تیدا بیت.

لی ژ لایه کی دیکه نه میر
محسن دوکانداره ل دووٹ گوتنا
وی نډو پتر هزل ل بهرزه ووهندیا خو
دکت، ژبه ر هندئ نډو گلهک
جارا ناریشه ژي کرینه و خو توشی
رهفتارین زقر و نهرهوا کرینه بوو
هندئ نډو بتنی هزین خو ب جیه
بینت و بگه هیته هیقیین خو.

لهوا نهمین موسا ژي فرمانبهره
بهس کر کو وی خو ته عین کره ل
سهر حسابا هه قالین خو بوو هندئ
مه ره مین خو یین کسی ب دهست
خو قه بینت، نانکو ل قیره دبیت:
نډو پتر بهرزه ووهندیا خو ل سهر
کسین بی دسته لات دچسپینم
چنکو دهست کورتن.

لی گهلوان ره به تکی گهنجه

ههڅ نه کهن و پتر ههست بکهن کو نهو هزر د مرؤڅايه تپي دا نه کهن و پتر نهو خو ل سهر جفاکي ب سهلمينن کو نهو دگرنگن، لهوا دئ خو زال کهن بو هندئ خو ب پاريزن، لي گوت ژي کو گهلهک جار دبپته نه گهر نهو جوړه کهسه ژبهه بهرزه و هنديا خو يا کهسي کونترولئ ل سهر مافئ ههڅ بکهن و ببپته نه گهر کو ناگه ژ رهوشا گشتي ژي نه بپت.

ل څيره شاره زايي د واري دهر ووني دا به دره دين نه حمه د ته کهز کر کو نهو چه نده گهلهک جار نه خوشيه که و کارتتيکرنئ ل دهر ووني وان کهسان دکهت يپن کو پتر همژ خو دکهن و پتر توشي دل تهنگي دهن کو نهو چه نده دبپته نه گهر نهوي هاند بدن خو زال ژي بکهن و نه گهر چ ل دهر ووبه را رؤبدهت ل سهر مافئ خه لکي بهرزه و هنديا خو ب سهر بيخن و ل څيره دبپته کهسه کي خو په رست.

پتريا خه لکي بهرزه و هنديا قوه وپاريزن، ل سهر حسابا خه لکي بئ دهسته هلات.

دناڅ ريقه بهريان دا پتر کارتتيکرنئ ل بهرزه و هنديا گشتي ژي دبپت، سهر رايي کو بهرزه و هنديا مرؤڅکانئ ژي رؤدهت، ناکوبي ناکري کره هندئ کو دناڅ جفاکي مه دا پتريا خودان دهسته هلات بهرزه و هنديا خو دڅيت ل سهر ل که سين بي دهسته هلات و هه ژار.

ل څيره فه مي سه لمان شاره زايي د واري ريکخراوين جفاکي مه دهنی دا خوبا کر کو ژبهه مروليا پتريا خه لکي ب ژيارا رؤژانه و ته نکلورژيايي کارتتيکرنئ و گفاشتني دکه ته سهر هندئ کو دروست ب کار نه ينن و پتر گرنگي بدنه هندئ کو شهرمي ژ

سهر حسابا دهر ووبه ران، ناريشين مه زن دکهن وه کو کوشتن و نيشانا دهر ووني بي بهرانه بهر بو هندئ خو ب پاريزن پتريا خه لکي بهرزه و هنديا خو دپاريزن، ل سهر حسابا خه لکي بي دهسته هلات.

لي بهرؤڅاژي تايبه مه ندئ دواړي جفاکي دا دکتور ناکو دزه يي ناکه را کر کو بهرزه و هنديا دگهلهک بياڅان دا هه يه وه کو بهرزه و هنديا دکاري دا و دناڅ دائيران دا و ژلايه کي ديڅه گهلهک جار ژبهه بهرزه و هنديا خو پتر کاري نه انجام دهن و گهلهک جار پتر گرنگي دهنه ناسياران بو هندئ نهو ژ په ليپن خو نه هينه خوار، لي ناکوبي گوت ژي کو بهرزه و هنديا

مروف و حهزا ب دهستقه ئینانا نارمانجان

ئه لند مزیری

دژیانی دا و ژبوی بدهستقه ئینانا ههر حهز و نارمانجهکی گهلهک نشیف و ئهقرازی دکهفنه دریکا ههر کهسهکی دا، لهورا ههر زوی بتنی حهزا هندهکان ژ بوی ژیانهکا خوش دبیتته خهیاڵ و لسهر فان خهیاڵان دژین و زویکا خو ژ کاروانی خهباتا ژیانهک ب رومهت ددهنه پاش، لی ژبهر کو هند نشیف و ئهقرازی دگهل هزری کار دکهن و مروقی بی ئومید دکهن ژ ههر پینگافهکی، ل قیره دی بیژین پا کیز کهسن دگههنه نارمانجا خو؟.

چ پینهقیت تاکه هاریکار ژ بوی ب دهستقه ئینانا ههر نارمانجهکی هیزا د مروقی بخودایه، چونکی ئەف هیزا هندا مهزن جهی مهندههوشیی یه، لی دهما کو دهیته دهئییخستن و نازاد کرن و پاشان ل وی دهمی دی خیر دیار بیت و هیقی دی گهشن.

هیز پهیقهکا کورته لی گهلهکا گهريده و پری لقینه کو هندهک کس وهک خرابی تهماشا دکهن و دههمان دهم دا ژی هندهک کس وهک دهستکهفت، چونکی بوچوونا مروف یا ژ ئیک جودایه، کهسانین کو ب شیوهکی نه رینی ل قی هیزا قهشارتی یا د دهروناندا دنیرن وهسا هزر دکهن ئەفه زالبوونه لسهر خهلهکهکی و تهپهسهکرنا خهلهکییه ژ بوی کو بو مهردهمین خو بین تاییهت بکار بینن ئەقجا ئەف مهردهمه بین دهستهلاتی بن یان بازرگانی یان ژی ههر تشتهکی

دیتر بن.

لی راستیا هیزی ب تهنی گوهرینا ریک و ریبازا ژیانا مروقییه داکو بشیت بگههیتته نارمانجان و بشیت ههر ههموو پیدقیین خو وهک مروف بدهستقه بینیت، نهک خو لسهر کهسی ههژاردا بسهپینن و وهسا دیار بکن بتنی ئهوه ژ ههژی ژیانی.

ب دریزاهیا دیروکی گهلهک جورین دهستهلاتا مروقاتی بریقه بریبه وهک لسهر دهمی گهلهک کهفن کهسی خودان هیزهکا لهشی و مالباتهکا بهرفره ژ مروقیین گهلهک ههر دهم وهک پاشایان رهفتار کریبه و ئەفه بوویه سهدهم کو کهسانین لژیر دهستهلاتا وی وهکی کویلا و عهبا لی بهین و پاشان هیدی هیدی ب ئاوایهکی دیتر دهستهلاتا خو رادهستی کورین خو کریبه و ئەفه بوونه میراتگرین وی و ژ بوی خو دهستهلاتا خو فان پاشایا تاج و نیشان و قهسر و کوچکین تاییهت ژی ئافاکرنه.

پاشان هیدی هیدی کهسانین خودان دراف و مالباتهکی باش شیان سهرکیشیا شورهشا پیشهسازی بکن و ب قی ریکی ئەف کهسه ژی شیانه دهستهلاتی بگین، لی بهلی ئەف سهردهمی کو نها ئەم تیدا دژین سهردهمی زانین و زانستی یه، لهورا یا فره ههر کهسهک ژ قی کانینی تیر ئاقتی قهخوت و پاشی خو پی بگههینیت.

ئەم ناییژین کو ههبوونا

لهشهکی بهیز و ساخلم تشتهکی نه بیدقی یه یان ژی ههبوونا دراقهکی باش تشتهکی نه بیدقی یه بهلکو ههبوونا وان باشتره ژ نهبوونی، لی چیه دی فان پاریزیت دقی سهردهمی دا؟.

ئه گهر ژ کوریهکی دیتر بهری خو بدهین نارمانجا و چاوانیا دهستقه ئینانا وان ژلایی کهسانین وهک دبیزنی شههزا ئهوه کو ئەف کهس دهما کارهک دکهفیتته دمیشکی وان دا دهست ددهنه ئەنجامدانا وی کاری، لی کهسانین ساده بتنی دناف خهیاڵاندا دژین. لی ناییت ژبیر ژی بکهین کو ئەف کهسه دگهل ئەنجامدانا قی کاری دا هزر و بیریت خو ددانه سهر گهلهک ب تیر، چونکی بتنی ئەنجامدان بو سهرکهفتنی یا پیدقی نینه ئه گهر هزر لسهر نههیتته کرن وهک دبیزن بتنی زانست بو زانینی بهس نینه.

بهلی داکو بشین بگههنه نارمانجا دمیشکی ههوه دا دقیت ل دهستپیکی هوبن ب باشی نارمانجا خو دیار بکن و پاشان دهست ب بزاقی بکن ژ بوی گههستن ب وی نارمانجی و ل گاغا سیی دقیت ههلسهنگاندنا کارین خو بکن کانن هوبن چهند ژ وی نارمانجی نیزیک بوونه و هوبن ههتا وی دهمی شیانه چ بکن و گاغا دوماهیی دهما کو هوبن شیان بگههنه نارمانجا خو بزاقی بکن ب شیوهکی نهرم و سهردهدهریی دگهل کهسانین دویر و نیزیک بکن. داکو جفاک ژی ل پشت سهرکهفتنا ههوه بیت.

دهزگريءَ جو قورباني هه ٿالينيا داڪا خوڪر

جيلان بهرواري

و بابين هيڻيداريءَ رازي نه بوون ڪچا
وان شوي ب ڪسه ڪي هوسا بڪهت
و ٿو بو ٿو گهر ڪو ٿو ٿو ڪهسا خودان
خونين مهزن نه شيا بدروستي خواندنا
خو بهردهوام بڪهتن و نه گههسته هيڻيا
خو يا نوڙدار بوون و ل ڪوليزهڪا ديتر
دهيٿه وهرگرتن و پشتي ڪو داڪا
وي مهرجي ههلبزارتنا ٿيڪ ڙ دوو
لايهنان هه ٿالينيا بهر هيڻيداريءَ ٿو
ڪچا رهبن ب دهنگه ڪي بلند د بيتيه
دلدار و ٿو ٿينداريءَ خو ٿيڊي من تو
نه ٿيڻي و من داڪا و بابين خو دٿين
و ب ٿي ٿيڪي ڙي رهوشا دهرووني
يا دلداري ٿيڪ دچيت و ڙ خواندن
ٿو ٿينداري و هيڻيداريءَ ڙي ٿو ٿينيا خو
گوري داڪا و بابين خو دڪهتن.

ديتر بڪهت لي هيڻيداريءَ ههردهم
دخواست بخونيت، لي روڙهڪي ڙ
روڙان دلداري دهنگهه ٿي و لي ليدا
و خواست ڪو ريڪي بدهتيءَ بخوازيت
بهس هيڻيدارا ڪيم ڙي هه ب بهرسفا
نهخير دلدار ڙي رت ڪر بهس داڪو
خو ڙ پسمامي بدهته پاش رابو هزر د
ٿينيا دلدار دا ڪر ڪو ٿو ڙي قوتابيتي
هه مان نامادهي بوو چونڪي دلدار
گهلهڪ ب سهر هيڻيداريءَ ڊچو و
پشتي بورينا دهمهڪي ڪيم هيڻيدار
دبيتيه ٿو ٿيندارا دلداري و پشت را
خواست ڪو بهرسفا داڪا خو ل سهر
وي ڪوري وهرگريت و ڙ بهر ڪو دلدار
نه ڙ عهشيرا هيڻيداريءَ بوو و رهوشا
وان يا تابووري ڙي يا خراب بوو داڪا

هه ٿالينيا بنياتي ٿاڪرنا ههستي
ڙيانتيه و ڙيان ل سهر دهيتيه راگرتن
و بنياتي هه ٿالينيا ڙي باوهري پي
ٿينان و بجه ٿينانا ههست و سوزانه
و بو گههسته نارمانجين ڪهسايه تي
و ٿو گهر هه ٿالينيا يا ڙ دل بيت ل
وي دهمي دٿيت مروف هندهڪ جارن
خو گوريڪرني ڙي بڪهت و هندهڪ
تشتان ڙي ڙ دهست بدهت و ل وي
دهمي گهلهڪ نارمانجين خو دٿي
مروف گوري هه ٿالينيا خو ڪهت دگهل
ڪهسهڪي دا.

ل باڙيريءَ دهوڪي ڪچهڪا ڪيم ڙي
و هيشت د ته مهني ۱۹ ساليءَ دابو
ڙ بلي داڪا خو وي باوهري نه دابو چ
ڪچهڪا ديتر و هه ناريشهڪا رويدا
يان هه نه خوشي و دهردهڪي ڪو ههبا
دگهل داڪا خودا دابهش دڪر و بو وي
ٿو دگهرا و چارهسهي ڙي پيڪهه بو
ٿو ديت.

هيڻيدار ٿو ڪچا بي هه ٿال ل پولا
۱۲ بوو د ناڪا نامادهيهڪا ٿيڪه لدا
ل باڙيريءَ دهوڪي دخواند و تاڪه
هيڻيا وي ٿو بوو ل ڪوليزا پزيشڪي
بهيتيه وهرگرتن چونڪي ٿيڪ بوو ڙ
قوتابيتن گهلهڪ زيرهڪ، لي هيشت
ب دروستي هزر د هه ٿال ڪور دا
نه ڪريو ڙ نيشڪانه ڙ لايي پسمامي
ٿو دهيتيه خواستن بهلي نه ٿو و نه
مالباتا وي رازي نه بوون ڪچا وان
شوي بڪهت داڪو بشيت خواندنا خو
بدوماهيك بينيت و گهلهڪ جارن ڙي
داڪا وي يان ڙي بيڙين هه ٿالا وي
حهز دڪر ڪو ڪچا وي حهز ڙ ڪهسهڪي

وهرزش قيانا خوارنی ل دهف ژنان کیم دکهت

رهقهند گوهرزی

قهکولینهک دیاردکتهت وهرزش قيانا خوارنی ل دهف ژنان کیم دکهت، سهررای وان مفایین وهرزشی ههی دههمان دهمدان قيانا خوارنی ل دهف ژنان کیم دکهت، نوژدارین زانکویا "بریگهام یونگ" کو قهکولینهک ل سهر ۱۸ ژنین سهنگا وان یا ناسای و ۱۷ ژنین قهلهو کری، دیار دکهن ددهمی تاقیکرنا واندا روژانه ۴۵ خولهکا وهرزش بیی روینشتن ب وان ژنان دکر، ل دوماهیی دهرکهفت قيانا خوارنا ههمیان کیم کره، وان نوژداران دکراندن ژهندی کر قهکولینا وان دسهلمینیت کو وهرزشی کاریگهریا ل سهر هیزا وان کهسا ههی . بهلکی کارقهदानا وان کهسا یاههی ل ددهمی خوارنی . نهو نوژدار ثاقریی ب هندی دکهن قيانا خوارنی ل دهف ژنان پشتی کرنا وهرزشا هاتن و چونی کیم دبیت، ههروهکی قهکولهران تیبنینیت هندی کری پشتی وهرزشکرنی وان ژنان پیکول نهکریه خوارنی بخوون بوو هندی قهرهبوویا وان یهکهبین گهرم بکهن نهوین ل ددهمی وهرزشکرنی ژدهست دای

قهلهوترین زهلامی جیهانی پیدقی ب نشته گهری یه

بژیان نیروهی

نهو ههفهولاتی بی بهریتانی کو نازناقنی قهلهوترین زهلامی جیهانی بدهست خوقه ئینایی ، لنوکهدا سبیهکا کیشالهشی خو ژدهست دایه پشتی نهوی کو کیشاوی گههشتبو نزیکنی نیف تهنی ، ونوکهژی پیدقی ب نشته گهریهکی ههیه بو نهوی ۵۰ کیلوگرامان ل پیستی زیدهی لهشی خو یی زیده ژتفه بکهت.

بـ ورج

کینقراله : هزر دمهزاختنیت خو دا بکه و لهزی ل پروژیت خو نه که.

شیر : بلا ته باوهری ب خو هبیت و یا ته قیایی دئی ههر ب جه هیت.

کچھشیاری نهزمانی خو به و چ جارا بلا ههژاریا ته دیتی ژبیرا ته نهچیت.

کافر : خوب هیقیا کهسی قه نه هیله و ههمی هیزا خوب کار بینه بوو سهرکهفتنا خو

گا : ۵/۲۱-۴/۲۱ چ جارا دلنی خوشتقیا خو نه شکینی و ههر دهم هیقیا ددلی وی دا ب چینه.

جیمک : ههمی بریاریت مالی ددهستی ته دا نینن و بزاقنی بکه ههمی نهندامیت مالی تیدا دپشکدار بن.

خوینی پشکیش بکه و خو ژجه لتا دلی دویریخه

رهقند گوهرزی

دقه کولینه کیتدا یا هاتیبه نهشکهره کرن کو خوین بهخشین دبسته نهگهری کیم بونا جهلتا دلی ب ریژا ۹۰٪ ، قه کولینه کا نوی یا نوژدارین تورکیا نهشکهره کره کو بهخشینا خوینی دگهل هندئی ههست و موراله کی بلند دده ته مروقی دهه مان دهمدای مفایه کی دی ژی یی هه ی بول هشی مروقی و دی ریگری کی که تن ژ دروست بونا کلسترولی ، ههروه سا پیکهاتا خوینی زیندودبیت وی دهمی نهو کس خوینی پشکیش دکهت ، لهشی مروقی خانه بیت نوی دئیخته ناف سورا خوینی و ریژا کلسترولی کیم دکهت ، وی قه کولینه نهو ژی دیارکر کو هه می کس دهه خوین بهخشینه کیتدا هندهک تاقیکرنین نایدزی و ههوکرا جگهرا (بی) و ههوکرا جگهرا (سی) دکهت و زانیاریان ب دهست خو دئیخن ل سهر جورئ خوینا خو . قه کوله ران ته نکیدی ژهندی کر کو قه کولینا وانا یا نهشکهره کری بهخشینا خوینی نهگهری توشبونئی ب جهلتا دلی ب ریژا ۹۰٪ کیم دکهت .

ژ : نت

بو وان ژنین بهرچافکا ب کاردئینن

رهقند گوهرزی

دقه کولینه کیتدا ل "زانکویا بیترکل" یا ویلایه تا "کالیفورنیا" یاده رکهفتی کو ژن بهری زهلاما توشی نه خوشیا چاقا دبن و پیدقی ب بهرچافکا دبن و روی ب روی چاقت کزیی دبن ، دوی قه کولینه کیتدا ده رکهفت ب نهگهری هندئی کو دهستی ژنی بهراورد دگهل دهستی زهلامی کورتره و نهو پهرتوکین دخوینن ب دویریبه کا کیم ل بهر چاقا دگرن ، چاچی نه چار دکهن کو وزه یه کا زیده تر ب کاربیت بو خواندنا په یشان ههر ژبهر قی نهگهری یه کو زویتر په نای قه دبه نه بهر ب کارئینانا بهرچافکین نوژداری . (نادهم هیکنوپان) سهر په رشتیاری قه کولینه بو ده زگایین راگه هاندنی دیارکر پشتی قه کولینه پیدقیه ژن زیده تر ناگه هداری

چاقین خوین ل دهمی
خواندنی و "سوزدا
ژنان کو نوکه و
ل پاش هه می
شیانین خو
دی نیخه کار
بو چاره سهر کرنا
قی ئاریشی
ل داهاتیه کی
نزیکدا "

ژ: نتریت

گیسک : ههر کاری پی رادیی، پشت راست به کانئ بی دروسته، یان، نه، وههتا بهری پی خو نه بینی پی خو نه هاقیژه.

سه تل : بهرهم و داهاتی ته دقان هه یامان دا دی بهر باشی چیت، پی سهر خو و هشیار به.

نه هنگ : هه ردهم کهسه کی ب هیز و گهش بین به و بلا هه قالیبیا ته و کهسیت مالی یا خوش بیت.

ته رازی بلا : دهمی ته ب ههر وهی نه چیت و بزاقی بکه مفای زدهمی خو پی قالا ببینه.

دویشک : نههتا مروق ل سهر سهری ب ریقه نه چیت قدری پیا نزانیت، هشیاری ساخله میا خو به.

کقان : نهو دهراتی بوو ته دهیت پاراستنی ل سهر بکه و دکارت ب مفادا ب مهزخه.

ژن به‌رده‌وام د پیکولې دانه زه‌لامین ژخو مه‌زتر ب هه‌لبژین

ره‌فهند گوه‌رزی

زه‌لام دې بی دانایی و پتگه‌هشتی تر بیت، نه‌زموونه‌کا زیده‌تر یا هه‌ی ل ده‌می

دروست بوونا ناریشان و هه‌روه‌سا دشیت زال بییت ب سهر هه‌ستاندا.

ژن به‌رده‌وام د پیکولې دانه زه‌لامین ژخو مه‌زتر ب هه‌لبژین، تایا راسته نه‌ف ریکه کلیلا سهرکه‌فتنا هه‌فژینی یه ؟! .
 فه‌کولینه‌کا جفاکی ل به‌ریتانیا هاتیه کرن سه‌باردت ب پتکینانا پروسا هه‌فژینی، کو ژ ۲۰۰۰ هه‌فژینان پتکهاټ بوو. مه‌به‌تسا سهره‌کی یا فې فه‌کولینی زانینا کلیلا خوشیا هه‌فژینی بوو، پشتی هنگی گه‌هشتنه وی نه‌جامی کو ژن پتر ناسوده دبن نه‌گهر هاتوو هه‌فالی ژیانان وان ل ژبی وان مه‌زتر بیت و جوداهیا ژبی وان ۴ سالا کیمتر نه‌بییت، وی فه‌کولینی نه‌و ژی یا دیارگری ۷۰٪ ل وان ژنن فه‌کولین ل سهر هاتیه نه‌جامدان، بوو وان باشتر بیت هه‌فالی ژیانان وانا مه‌زتر بیت، باشتره ۶ سالا ل وان مه‌زتر بیت، نه‌فه ژی ژبهر هندې

موبایله‌ک نا‌ف کاریکه‌ریک ل‌ک نا‌ک‌ه‌ت

ل‌ک کومپانیا نا‌فبری روژا ده‌رچونا فې موبایلی بشپوه‌کی دیارنه‌گریه ، ل‌ک چا‌فهرین دنه‌ف ساله‌دا دې که‌فیته به‌رده‌ست.

سیسته‌می نه‌ندرویدجیلی بین ه ب فیرژنا ۴،۱ کونه‌فه له‌می جوریت به‌ری نوکه بییت سونی زیره‌کترو بله‌زتره.

• ژگرن‌گترین تایه‌نمه‌ندییت فې موبایلی کامیراوی یه کو ۱۳،۱ میتگا‌پتکسله ودگهل فلاشه‌کی ژجوری نه‌ی دی و کو‌بکارده‌یت بو‌فیدویوتین چه‌تی کو ۲،۲ میتگا‌پتکسله.

• هه‌روه‌سا وای فای بو‌هیتلا نه‌نترنییت یا بی تیله وبلوتوس و نه‌ف هه‌می خزمه‌ت‌گوزاریه ب پاتریه‌کا ۲۳۳۰ میلی نه‌مپیر، ودگهل میموره‌کی نا‌فدا ب قه‌باری ۱۶ گیتگابایت و دگهل چه‌کی تایه‌ت بو میموری ژده‌رفه ژجوری نیس دی.

• و‌سه‌وا فې موبایلی دبه‌ته رتزا پیشی نه‌وه کو به‌رگری هه‌یه ل نا‌فی و توزی،

بژیان نیروه‌یی

(نیکسپیریازید) کو نویترین موبایلا کومپانیا سونی یه، و نه‌ف تایه‌تمه‌ندیه هه‌نه:

• شاشه‌یه‌کا ۵ اینچ ب ته‌کنه‌لوجیا realitydisplay وب هوبرینا ۱۰۸۰ و ۱۹۲۰ کو وینیت وی زور دناشکراو ونزیکي راسته‌قینه‌نه و نه‌ف تایه‌تمه‌ندیه دگهل ته‌له‌فزیونا سونی هه‌نه و تایه‌تن ب سونی.

• پروسیسه‌ره‌کی چواری بو‌نیکه‌م جاره نه‌ف جوړه پروسیسه‌ره ده‌یته بکارنinan ب شیانیت ۱،۵ میتگاهیرتر و رمی وی ۲ گیتگابایت.

• سیسته‌می شول پیکرناوی